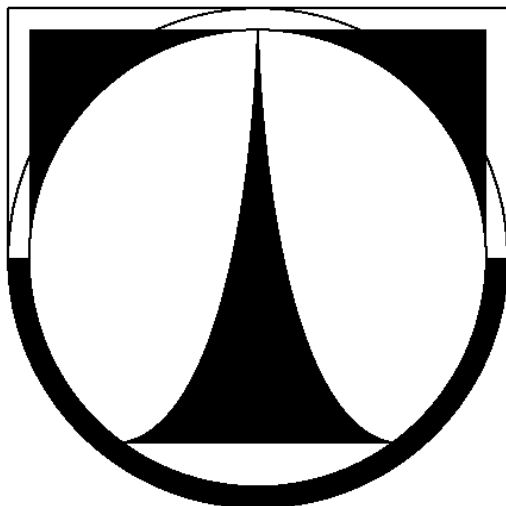


**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI**  
**Ekonomická fakulta**



**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

**2011**

**Bc. Barbora Soukupová**

# TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

## Ekonomická fakulta

Studijní program: N6208 Ekonomika a management  
Studijní obor: Podniková ekonomika

### Podpora malého a středního podnikání v podmínkách hospodářské politiky České republiky a Itálie

### The Support of Small and Medium Enterprises in Terms of Economic Policy in the Czech Republic and Italy

DP - EF - KEK - 2011 – 56

Bc. Barbora Soukupová

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Lenka Sojková, Ph.D., katedra ekonomie

Konzultant: Ing. Petr Bernát, Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest

Počet stran: 89

Počet příloh: 4

Datum odevzdání: 6. května 2011

Technická univerzita v Liberci  
Ekonomická fakulta  
Akademický rok: 2010/2011

Studijní program: Ekonomika a management  
Forma: Prezenční  
Obor/komb.: Podniková ekonomika (PE)

**Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta**

<b>PŘEDKLÁDÁ:</b>	<b>ADRESA</b>	<b>OSOBNÍ ČÍSLO</b>
SOUKUPOVÁ Barbora	Hrubá Skála 46, Turnov	E09000094

**TÉMA ČESKY:**

Podpora malého a středního podnikání v podmínkách hospodářské politiky ČR a Itálie

**NÁZEV ANGLICKY:**

The Support of Small and Medium Enterprises in Terms of Economic Policy in the Czech Republic and Italy

**VEDOUcí PRÁCE:**

PhDr. Ing. Lenka Sojková, Ph.D. - KEK

**ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:**

- 1) Formulace cílů práce a stanovení hypotéz
- 2) Konkurenční prostředí MSP v ČR a Itálii
- 3) Programy podpory MSP v ČR
- 4) Programy podpory MSP v Itálii
- 5) Ekonomické dopady rozvoje MSP - konkrétní případ
- 6) Závěr a verifikace hypotéz

**SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:**

AYDOGAN, N. Innovation Policies, Business Creation and Economic Development: A comparative approach. Springer, 2009. 299 s. ISBN 978-0-387-79975-9.  
WILSON, P.; BATES, S. The Essential Guide to Managing Small Business Growth. Wiley, 2003. 301 s. ISBN 0-470-85051-5.  
VEBER, J.; SRPOVÁ, J. a kol. Podnikání malé a střední firmy. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2.  
KORÁB, V.; DOLEŽALOVÁ, O. Drobné podnikání. 3. vyd. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. 82 s. ISBN 80-214-3274-8.  
MALACH, A. Jak podnikat po vstupu do EU. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-09066-6.  
MATĚJKOVÁ, J. Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 60 s. ISBN 80-85865-60-2.  
Konzultant: Ing. Petr Bernát

**Podpis studenta:** .....

**Datum:** .....

**Podpis vedoucího práce:** .....

**Datum:** .....



## **Prohlášení**

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím využití literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 6. května 2011

---

vlastnoruční podpis

## **Poděkování**

Ráda bych poděkovala PhDr. Ing. Lence Sojkové, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce. Dále děkuji Prof. Sergiu Notovi za informace o italské struktuře podnikání.

## **Anotace**

Zadání „Podpora malého a středního podnikání v podmínkách hospodářské politiky České republiky a Itálie“ bylo zpracováno s akcentem na výrobní a rodinné malé a střední podniky, které rozvíjí svou činnost v daných ekonomikách. První část analyzuje konkurenční prostředí na území České republiky a Itálie. Představuje rozdílné přístupy k malému a střednímu podnikání. Tato část je doplněna o makroekonomické srovnání obou zemí. Další část uvádí konkrétní formy podpory malého a středního podnikání v obou ekonomikách. Je vzájemně porovnávána struktura jednotlivých vládních politik podpory a je hodnocen jejich přínos danému regionu. V poslední kapitole je uveden příklad úspěšného čerpání podpory a jeho dopady na regionální hospodářství.

## **Klíčová slova**

Podpora podnikání, malý a střední podnik, rodinný podnik, dotace, Small Business Act, hospodářský rozvoj, nezaměstnanost, konkurence.

**Annotation**

The topic „The Support of the Small and Medium Enterprises in Terms of Economic Policy in the Czech Republic and Italy“ was worked up with an emphasis on the manufacturing and family small and medium business, which develop their activities in these economies. The first part analyzes the business environment in the Czech Republic and Italy. There are presented different approaches to small and medium enterprises. This part is completed by macro-economic comparison between these two countries. The other part specifies particular forms of support for small and medium businesses in both economies. There is compared the structure of individual government support policies and evaluated their economic gain to the region. In the last chapter, there is presented an example of a successful implementation of drawing up financial support and its impact on regional economies.

**Keywords**

Entrepreneurship support, small and medium business, family business, grant, Small Business Act, economic development, unemployment, competition.

# Obsah

<b>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</b>	<b>10</b>
<b>SEZNAM TABULEK .....</b>	<b>11</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....</b>	<b>12</b>
<b>ÚVOD .....</b>	<b>13</b>
<b>1 KONKURENČNÍ PROSTŘEDÍ MSP V ČR A ITÁLII.....</b>	<b>15</b>
1.1 KONKURENČNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	17
1.1.1 Pozice MSP v podmínkách hospodářské politiky ČR.....	18
1.1.2 Právní formy podnikání v ČR.....	20
1.1.3 Definice MSP platná pro ČR.....	20
1.1.4 Administrativní zátěž.....	22
1.1.5 Analýza SWOT MSP České republiky .....	23
1.2 KONKURENČNÍ PROSTŘEDÍ ITÁLIE .....	26
1.2.1 Pozice MSP v podmínkách hospodářské politiky Itálie .....	27
1.2.2 Právní formy podnikání v Itálii .....	29
1.2.3 Definice MSP platná pro Itálii.....	29
1.2.4 Rodinné podnikání.....	30
1.2.5 Administrativní zátěž.....	32
1.2.6 Analýza SWOT MSP Itálie .....	33
1.3 MAKROEKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ.....	34
1.3.1 Vývoj české a italské ekonomiky .....	34
1.3.2 Zhodnocení národního hospodářství ČR a Itálie .....	37
1.3.3 Zadluženost státu .....	38
<b>2 PROGRAMY PODPORY MSP V ČR .....</b>	<b>41</b>
2.1 FINANCOVÁNÍ PODPOR PODNIKÁNÍ V ČR .....	41
2.2 MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU .....	42
2.2.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI) .....	43
2.2.2 Národní programy podpory podnikání .....	44
2.2.3 Snižování administrativní zátěže podnikatelů .....	47
2.3 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ.....	48
2.4 MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ .....	49
2.5 PROGRAMY PODPORY ZE ZDROJŮ EVROPSKÉ UNIE.....	49
2.5.1 Tématické možnosti financování.....	53
2.5.2 Strukturální fondy.....	54
2.5.3 Porovnání Itálie a České republiky ve výši čerpání z prostředků EU .....	57
2.5.4 Small Business Act.....	59
2.6 ZHODNOCENÍ EFEKTIVITY PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY .....	61
<b>3 PROGRAMY PODPORY MSP V ITÁLII .....</b>	<b>64</b>
3.1 FINANCOVÁNÍ PODPOR PODNIKÁNÍ V ITÁLII.....	64
3.2 MINISTERSTVO PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ .....	65



3.2.1 Záruční fond pro malé a střední podniky.....	66
3.2.2 Revolvingový fond pro technologické inovace .....	67
3.2.3 Podpora výrobních investicí pro malé a střední podniky .....	68
3.2.4 Průmysl 2015 .....	68
3.2.5 Snižování administrativní zátěže podnikatelů .....	70
3.3 ZHODNOCENÍ EFEKTIVITY POSKYTOVANÝCH PODPOR NA ÚZEMÍ ITÁLIE .....	71
<b>4 EKONOMICKÉ DOPADY ROZVOJE MSP .....</b>	<b>74</b>
4.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLEČNOSTI „OLEARIA GERACI S.R.L.“ .....	74
4.2 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ OLEARIA GERACI S.R.L. ....	76
4.2.1 SWOT analýza podniku .....	77
4.3 PROGRAM PODPORY VYUŽITÝ OLEARIA GERACI S.R.L. ....	78
4.4 DOPADY ROZVOJE PODNIKÁNÍ .....	79
<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>82</b>
<b>CITACE.....</b>	<b>86</b>
<b>SEZNAM PŘÍLOH</b>	
<b>PŘÍLOHY</b>	

## Seznam obrázků

Obr. 1: “Tříkruhový“ model rodinného podnikání, Tagiuri & Davis (1982) .....	31
Obr. 2: Hrubý domácí produkt ve stálých cenách roku 2005 s dvouletou prognózou do budoucnosti (v bilionech USD) .....	36
Obr. 3: Magický čtyřúhelník České republiky a Itálie za rok 2008 (v %) .....	38
Obr. 4: Vývoj veřejného státního dluhu v procentech nominálního HDP, prosinec 2010..	40
Obr. 5: Legislativní proces plánu snižování administrativní zátěže v ČR .....	47
Obr. 6: Procentuelní podíl podniků v EU dle jejich velikosti .....	50
Obr. 7: Procentuelní podíl zaměstnanosti v podnicích EU dle jejich velikosti .....	51
Obr. 8: Strategie zacílení Strukturálních fondů Evropské unie .....	55
Obr. 9: Oblasti označované ochrannou známkou „Made in Italy“ .....	70

## Seznam tabulek

Tab. 1: Definice MSP .....	21
Tab. 2: Analýza SWOT podnikatelského prostředí České republiky.....	23
Tab. 3: Analýza SWOT konkurenceschopnosti malých a středních podniků .....	25
Tab. 4: Analýza SWOT podnikatelského prostředí Itálie.....	33
Tab. 5: Hrubý domácí produkt ve stálých cenách roku 2005 s dvouletou prognózou do budoucnosti (v bilionech USD) .....	35
Tab. 6: Objemový index HDP na obyvatele v PPS za roky 2006–2009 .....	36
Tab. 7: Hodnoty národního hospodářství pro rok 2008 (v %) .....	37
Tab. 8: Veřejný státní dluh v procentech nominálního HDP s dvouletou prognózou do tudoucnosti, prosinec 2010 .....	39
Tab. 9: Rozdělení Sedmého rámcového programu 2007–2013 .....	53
Tab. 10: Výše přidělených prostředků z fondů EU dle jednotlivých cílů .....	58
Tab. 11: Analýza SWOT Olearia Geraci S.r.l. ....	77

## Seznam použitých zkratek

ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.
ČR	Česká republika
EGAP	Exportní, garanční a pojišťovací společnost, a. s.
EKIS	Energické konzultační a informační středisko
EU	Evropská unie
EUR	euro
HDP	hrubý domácí produkt
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	malé a střední podnikání
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
PPS	průměrná kupní síla jednoho eura v EU27
VŠ	vysoká škola

# Úvod

Malé a střední podniky jsou páteří silou každé světové ekonomiky, pozitivně působí na velké podniky, protože jsou nástrojem inovace a vyšší efektivity. Pro veškerou hospodářskou činnost je vhodné podporovat jejich další rozvoj. Jsou jedním z pilířů hospodářského růstu a udržitelného rozvoje země.

Každá země má alespoň jeden nebo i více orgánů, které se zabývají politikou podpory podnikání a v rámci své pravomoci vytvářejí programy v souladu s aktuálními potřebami malého a středního podnikání. Taktéž ustanovují klíčovou instituci, která se stará o informační podporu. Programy zemí, které jsou členy Evropské unie, se dělí na národní programy a programy z unijních fondů. Hlavním cílem podpory MSP je podpořit výkonnost národní ekonomiky dané země, zvýšit zaměstnanost a růst HDP.

V současné době dynamického ekonomického rozvoje je stále aktuálnější ochrana a podpora jednotlivých regionálních trhů. Práce bude chápat region jako součást trhu národního. Vlády jednotlivých států musí najít snahu k podpoře malých a středních podnikatelských subjektů, jež jsou nástrojem prosperity daného území. Malé a střední podniky slouží jako základní kámen pro ekonomický rozkvět, přináší zisk, zaměstnanost, inovaci a prestiž dané oblasti. Je úkolem každého orgánu správy dané oblasti podporovat malé a střední podnikání a motivovat obyvatele žijící na daném území k dalšímu rozvoji svých podnikatelských záměrů.

Po prostudování dostupných materiálů o situaci malých a středních podniků na území České republiky a Itálie byly pro diplomovou práci stanoveny následující hypotézy:

- V Itálii i v ČR existuje stejná struktura podpory MSP a samozaměstnávání.
- Administrativní náročnost získání podpory snižuje její konečný dopad na hospodářský rozvoj.
- Rozvoj MSP přispívá k hospodářskému růstu dané země.

Cílem diplomové práce je pomocí analýzy a porovnání obou výše zmíněných ekonomik dokázat, že by se pro rozvoj podnikání měla především snížit administrativní náročnost získávání zdrojů, byrokracie a tím podpořit samozaměstnávání. Díky účelnějšímu způsobu získávání dotací dojde k většímu hospodářskému růstu zemí. Vzhledem k zadání se práce orientuje na malé a střední podniky. V závěru textu je ukázána na vybraném podniku účinnost vládních politik podpory podnikání a jejich vliv na regionální rozvoj.

K vypracování práce byly využity zdroje získané z teoretických pramenů, ale především bylo čerpáno ze statistik, příruček a praktického materiálu pro malé a střední podnikatele, jež jsou nyní dostupné převážně z internetových zdrojů. Diplomová práce využívá popisné metody, syntézy, komparace a rešerše, které analyzují podklady práce.

Diplomová část je rozdělena do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá konkurenčním prostředím MSP na území obou vybraných států a makroekonomickými ukazateli. V druhé a třetí kapitole jsou definovány státní politiky a konkrétní programy na podporu malého a středního podnikání, které jsou v daných zemích aplikovány. Poslední kapitola je věnována představení vybraného malého podniku, na kterém je ukázáno efektivní využití státní podpory malého a středního podnikání. Využitý program je zhodnocen, jsou popsány jeho výhody a nevýhody a jeho dopad na rozvoj regionu.

V neposlední řadě je dobré připomenout, že založení a růst společnosti vyžaduje, aby kompetence, schopnosti a vlastní podnikatelský záměr byly současně podpořeny přiměřenými finančními či informačními zdroji. Stabilní podnikatelské prostředí vytváří především malé a střední podnikání, které zvyšuje rozvoj trhu, má schopnost vstřebávat uvolněné pracovní síly z velkých podniků a hlavně je upevňujícím prvkem ekonomiky.

# 1 Konkurenční prostředí MSP v ČR a Itálii

Malé a střední podnikání má svou nezastupitelnou úlohu v hospodářství každého státu. Za největší přednost je považována jeho flexibilita a schopnost reagovat na změny podmínek na trhu. Změna předmětu podnikání či přeorientování na jinou výrobu není natolik náročná jako u velkých firem, jež jsou zatíženy velkým množstvím fixního kapitálu. Flexibilita MSP tak přináší podnikům mnohem větší odolnost vůči hospodářské recesi. Jelikož mají malé a střední podniky jednoduchou organizační strukturu, jejich řízení a možnost kontroly ze strany vlastníků je mnohem efektivnější a to vede také k větší efektivitě práce. Neméně důležitým faktorem je i velmi dobrá znalost lokálního trhu, na kterém podnik působí.

V současné ekonomice působí celá řada subjektů včetně malých a středních podniků, které vytvářejí v hospodářské politice státu zdravé konkurenční prostředí, jež se promítá významně na míře zaměstnanosti v ekonomice a podílí se na příjmu do státního rozpočtu. V nejlepším zájmu každého státu je vytváření prostředí pro rozvoj soukromého podnikání z hlediska informačního, administrativního a také finančního charakteru. Všechny uvedené způsoby podpory jsou důležité nejen při zakládání podniku, ale také v průběhu další existence malého a středního podnikání. Podpora podnikání se mnohdy orientuje pouze na přímou podporu (tj. dotace a poradenství) a zapomíná se na podporu nepřímou (tj. výše daní a administrativní požadavky pro vedení podnikání).

Nyní, po vstupu ČR do EU, se může rozšířit podpora podnikání nejen o vládní a nevládní sektor na území daného státu, ale také významnou úlohu hraje politika EU, která významně podporuje podnikatelské subjekty v nejrůznějších podobách. Z hlediska finanční stránky je poskytována podpora především prostřednictvím Strukturálních fondů Evropské Unie, které se neméně podílí na oblasti informovanosti, vědy a vzdělávání.

V tvrdých podmínkách konkurenčního podnikatelského prostředí hraje velkou roli též marketingová analýza podmínek pro samotné vytvoření podniku. Podnikatelský záměr nesmí být utopií, které se i za dostatečných podpor podnikání následně nedostane plné realizace či záměr zbankrotuje již v počátcích.

Analýza podnikatelského prostředí je prvotním krokem pro úspěšné založení podniku, ale také pro úspěšné získání podpory podnikání. Na podnikatelském prostředí se podílí svým dílem následující instituce:

- státní orgány,
- státem zřízené nebo státem podporované instituce a agentury,
- orgány veřejné samosprávy,
- nadnárodní instituce (orgány EU, Světová banka aj.),
- vzdělávací zařízení všech typů,
- výzkumná a vývojová pracoviště,
- subjekty působící v oblasti peněžnictví (tj. banky, pojišťovny, instituce kapitálového trhu, leasingové společnosti aj.),
- podnikatelská samospráva (komory, svazy, asociace, spolky aj.),
- poradenské, zprostředkovatelské a obdobné organizace,
- ostatní tržní subjekty (konkurenti, odběratelé, dodavatelé, zaměstnanci, aj.).

Žádný podnik v podmínkách ekonomik jednotlivých zemí není izolovaným ostrovem a je ovlivňován tržním prostředím, jehož funkce se může zařadit do omezujících na jednu stranu a na druhou podporujících rozvoj podnikání. Okolí podniku se dynamicky mění v průběhu času, a tak ho každý podnik pečlivě sleduje průběžně a analyzuje ho.

Podnikatelské prostředí se rozděluje z hlediska politického, které se především týká složení vládních stran a jejich schopnosti vytvářet stabilní podnikatelské prostředí, neméně důležitá je veřejná podpora vládnoucím stranám a důvěra obyvatelstva. Politická sféra v podobě mezinárodních smluv se může projevit na zahraničním obchodě země a vývozu jednotlivých podniků. Dále pak z hlediska legislativního prostředí, do kterého se řadí vydávání a schvalování zákonů týkajících se podnikání, např. daňové zákony, Obchodní zákoník, atd. Posledním prostředím, které se v oblasti podnikání projevuje, je prostředí ekonomické, např. hospodářská politika státu, struktura velikosti podniků, HDP, otevřenost ekonomiky, atd.



## 1.1 Konkurenční prostředí České republiky

Konkurence, v užším slova smyslu hospodářská soutěž, je definována dle Obchodního zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb. ve znění všech jeho úprav) jako snaha o dosažení určitých výhod před ostatními subjekty na trhu v oblasti hospodářských užitků. Konkurenceschopnost podniku je pak chápána jako schopnost podniku soutěžit s ostatními podniky a zajistit si dlouhodobější prosperitu.<sup>1</sup>

### Politické prostředí

Česká republika se nachází v nevyrovnaném politickém prostředí. Po volbách do poslanecké sněmovny na konci května 2010 sice zvítězila levice, ale koalici utvořily středopravicové strany, které až do senátních voleb v říjnu 2010 měly většinovou podporu i v senátu. Parlament ČR je usnášeníschopný, ale stále se potýká s ataky levice a vlastními politickými skandály.<sup>2</sup>

Zahraniční politika státu je ovlivněna vstupem do Evropské unie v roce 2004. Česká republika realizuje společnou zahraniční politiku společně se všemi evropskými státy, ale také si buduje vlastní mezinárodní partnery a nezávisle podepisuje mezinárodní dohody.

### Legislativní prostředí

Zákonodárství České republiky v současné době řeší problém vymahatelnosti práva, ochranu věřitelů a jejich nároků, vyznačuje se neprůhlednou a stále se měnící daňovou legislativou a dále vysokou ochranou zaměstnanců v pracovně právních vztazích. V dohledné době jsou přislíbeny změny Zákoníku práce a Obchodního zákoníku, které by měly zprůhlednit a hlavně zpružnit podmínky pro zaměstnávání, dále pak zlepšit vymahatelnost závazků z obchodně právních vztahů, zkrátit dobu potřebnou pro vyřízení soudního přelíčení a zmenšit náklady na soudní při.

---

<sup>1</sup> Online-slovník, <<http://www.online-slovník.cz/slovník-cizich-slov/konkurence>>.

<sup>2</sup> Volební server ČSÚ, <<http://www.volby.cz/>>.

## **Ekonomické prostředí**

Ekonomický růst České republiky je převážně přisuzován otevřenosti ekonomiky, růstu přílivu zahraničních investic a s tím také souvisejícím odstraněním obchodních bariér po vstupu do Evropské unie.

České podnikatelské prostředí je v zásadě srovnatelné s podnikatelským prostředím v zemích Evropské unie. Kvalita prostředí se však přímo odvíjí od vládních reforem, úsporných balíčků či investičních pobídek. V rámci zkvalitnění je důležitým krokem prosadit například změny jako snížit byrokracii, snížit přímé daně, zlepšit přístup podniků k úvěrům, řešit otázku minimální mzdy atd.

Mzdová konkurenceschopnost České republiky oslabuje z důvodu nejvyššího růstu mezd (83 %) v Evropě za období 2000–2008. Faktor levné pracovní síly proto jako významný činitel pro zahraniční investory klesá a to dává příležitost domácím firmám, aby se prosadily na domácím výrobním trhu. Avšak i domácí firmy ovlivňují rostoucí mzdové náklady a s tím i požadavky na odvody spojené se zaměstnáním dodatečné jednotky práce.<sup>3</sup>

### **1.1.1 Pozice MSP v podmínkách hospodářské politiky ČR**

MSP je zakotveno v ekonomice České republiky stabilně a zvyšuje se jeho podíl na HDP. Ve srovnání se západními státy Evropské unie je struktura MSP v ČR nevyvážená. Vyznačuje se nedostatkem podniků střední velikosti. Podoba trhu se po privatizaci změnila. Málokterý větší podnik je v současné době v soukromém vlastnictví či podílnictví. České malé a střední podnikání se zakládá na živnostenském oprávnění či na podobě rodinných podniků typu společnosti s ručením omezeným.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve své zprávě Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007–2013 došlo k závěrům, že malí a střední podnikatelé představují stabilizující prvek zejména z pohledu zaměstnanosti, kde si trvale udržují podíl těsně nad 60 % celkové zaměstnanosti s mírnou tendencí k růstu; dále pak byli malí a střední podnikatelé doposud schopni držet krok s vývojem efektivnosti a výkonnosti ve velkých

---

<sup>3</sup> Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 – 2013, s. 6-10.

podnicích, a to prokazuje zachování jejich podílu na HDP a vývozu (okolo 35 %), výkonech i vyprodukované přidané hodnotě (nad 50 %); rostoucí a relativně vysoký je podíl malých a středních podnikatelů na celkových investicích realizovaných v ČR, který v roce 2004 již přesáhl 50 % a tento trend pokračuje; z hlediska struktury samotného sektoru malých a středních podnikatelů mají nejvýznamnější podíl podnikatelé působící v odvětvích zpracovatelského průmyslu, obchodu a služeb; přetrvávající technologické zaostávání v řadě odvětví je k dosažení potřebné konkurenceschopnosti dosud kompenzováno levnější pracovní silou a relativně dlouhou reálnou pracovní dobou.<sup>3</sup>

České podnikatelské prostředí se vyznačuje, jak už bylo řečeno, vysokou mírou otevřenosti ekonomiky, jež byla umocněna vstupem do Evropské unie. Se vstupem do Evropské unie také souvisí vysoký stupeň harmonizace české legislativy a předpisů s unijními. Z hlediska ekonomických ukazatelů se Česká republika vyznačuje klesající mírou daně z příjmu, ale naopak vysokou mírou zdanění práce (včetně zdravotního a sociálního pojištění) a s ní související administrativní náročností. Pružnou reakci podniků na vývojové tendence trhu omezuje vysoká míra ochrany zaměstnanců zejména při ukončení pracovního poměru. Omezujícím faktorem je také nekvalifikovaná nabídka pracovní síly, která pomalu reaguje na potřeby trhu. Dalším omezením je nedostačující kapitálový trh, který se pro podnikatelské subjekty mimo hlavní trh stává chybějícím trhem. S nedostačujícím kapitálovým trhem souvisí také chybějící nástroje pro financování inovativních projektů zejména malých a středních podnikatelů. Přínosný je pak považován bankovní a leasingový sektor, jenž se vyznačuje rostoucí nabídkou produktů pro malé a střední podnikatele, avšak požaduje záruky, které někteří podnikatelé nejsou schopni poskytnout. V současnosti se zlepšuje vymahatelnost práva a roste informovanost o dlužnících. Ale i přes úsilí medializace však v České republice stále chybí investice ze strany business angels.

S přílivem zahraničních investic do českého podnikatelského prostředí sílí požadavky na propracovanost a vyspělost systému poskytování přímých i nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele. Převažující podíl podpory dosahují nástroje přímé podpory, jež jsou však doprovázeny administrativní náročností pro získání a čerpání podpory. Zkušenosti

nezbytné pro čerpání prostředků z evropských fondů rostou úměrně s výší udělených grantů a jsou také rostoucím podnikatelským odvětvím.

Závěrem z pohledu inovací se Česká republika stále potýká s nedostačující úrovní přenosu výsledku výzkumu a vývoje do komerčního využití.

### **1.1.2 Právní formy podnikání v ČR**

Právní formy podnikání v České republice se dělí:

- samostatný podnikatel (fyzická osoba = živnostník),
- obchodní společnosti:
  - osobní:
    - veřejná obchodní společnost,
    - komanditní společnost,
  - kapitálové:
    - společnost s ručením omezeným,
    - akciová společnost,
  - družstva,
  - státní podniky,
  - evropské hospodářské zájmové sdružení,
  - evropská společnost.<sup>4</sup>

V České republice upravuje pojem obchodní společnosti Obchodní zákoník (zákon č. 40/1964 Sb. ve znění všech jeho úprav), a to § 56. Další právní úprava je dána Zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a Zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění všech jejich novel.

### **1.1.3 Definice MSP platná pro ČR**

Tato práce se s definicí malého a středního podnikání odkazuje na oficiální definici EU z 1. ledna 2005, která stanovuje, že podnikem je každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na jeho právní formu. Proto se tedy dle nové úpravy mohou za podniky

---

<sup>4</sup> SYNEK, M. ed al., Manažerská informatika, 452 s.

považovat i osoby samostatně výdělečně činné, rodinné firmy, partnerství a sdružení pravidelně vykonávající hospodářskou činnost. Rozhodujícím se v této úpravě stala hospodářská činnost podniku, nikoliv právní úprava.<sup>5</sup>

Základním kritériem stanovení velikosti podniku je počet zaměstnanců, velikost ročního obratu a bilanční suma roční rozvahy za uplynulé zdaňovací období (kalendářní rok). Za malého a středního podnikatele se pak považuje podnikatel zaměstnávající méně než 250 zaměstnanců a jehož roční obrat nepřesáhne 50 milionů EUR nebo jehož roční bilanční suma nepřesahuje 43 milionů EUR.

Podrobněji lze podniky také členit na drobné, malé a střední, jež jsou upraveny následovně:

- Drobný podnik je podnikem zaměstnávajícím méně než 10 zaměstnanců a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.
- Malý podnik je podnikem zaměstnávajícím více než 10 avšak méně než 50 zaměstnanců a jehož roční obrat či bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.
- Střední podnik je podnikem zaměstnávajícím více než 50 avšak méně než 250 zaměstnanců a jehož roční obrat nepřesáhne 50 milionů EUR nebo jehož roční bilanční suma nepřesahuje 43 milionů EUR.<sup>5</sup>

*Tab. 1: Definice MSP*

	<b>Počet zaměstnanců</b>	<b>Obrat</b>	<b>nebo</b>	<b>Aktiva rozvahy</b>
Drobný podnik	< 10	< 2 miliony		< 2 miliony
Malý podnik	< 50	< 10 milionů		< 10 milionů
Střední podnik	< 250	< 50 milionů		< 43 milionů

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Definice malého a středního podnikání [online]. Czech invest, 2010-15-11 [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/definice-msp>>.*

<sup>5</sup> Nová definice malých a středních podniků, s. 12-13.

Nutnou podmínkou pro zařazení mezi drobné, malé či střední podniky je počet zaměstnanců, který může přesáhnout strop po jedno účetní období, avšak nikoliv pro dvě po sobě jdoucí období. Následující podmínky o dodržování stropu týkajících se obratu nebo bilanční částky nejsou vyžadovány striktně, neboť se povoluje jedno z těchto omezení překročit, aniž by došlo ke ztrátě postavení. K této úpravě došlo z důvodu zachování spravedlnosti pro všechny podniky, protože mnohé podniky v oboru distribuce či obchodu mají vyšší obrat než podniky výrobní.

Úprava malého středního podnikání se vztahuje nejen na podniky nezávislé, což je nejběžnější úprava, ale také na podniky partnerské a propojené.

#### **1.1.4 Administrativní zátěž**

Mezi podporu podnikání tato práce také zahrnuje snižování administrativní zátěže podnikatelů, a to nejen z pohledu podkladů pro založení podnikání, ale také v průběhu samotného podnikání. Výkaznictví daňové, statistické či pro jiné potřeby státních orgánů se v současné době daří vládním orgánům pomalu redukovat. Redukce však neznamená úplné vymizení administrativních požadavků.

Od roku 2005 do roku 2010 došlo k progresu z hlediska úspory nákladů. Dle novely Živnostenského zákona došlo ke zjednodušení a zároveň urychlení procesu získání živnostenského oprávnění. Dále pak došlo k zavedení řešení spotřebitelských sporů mimosoudní cestou.

Po vypracování analýzy v roce 2005 se vláda České republiky snaží snížit administrativní náročnost pro vedení podnikání. Do roku 2010 toto zjednodušení mělo přinést úsporu až 16,7 miliardy korun. V roce 2008 schválila „Plán snižování administrativní zátěže podnikatelů do roku 2010“. Tento plán byl v průběhu let upravován, až na jaře téhož roku vláda přijala „Zprávu o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do roku 2010 a jeho urychlení“.

Další fází podpory podnikání se stal „Návrh zákona, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snižování administrativní zátěže podnikatelů“, schválen Senátem České republiky na jaře roku 2010. Současně ministerstvo průmyslu a obchodu vypracovalo „Zprávu o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do roku 2020“ a došlo ke zjištění, že do konce roku 2009 došlo ke snížení administrativních nákladů o 9,62 mld. Kč, tj. cca snížení o 13,05 %.<sup>6</sup>

Česká republika se v analýze Světového ekonomického fóra v roce 2010 z hlediska kvality veřejných institucí umístila na 20. místě z 27. Slabým místem byla hodnocena především vysoká možnost protěžování ze strany vládních úředníků, nadměrná regulační zátěž a slabá důvěra veřejnosti v politiky.

### 1.1.5 Analýza SWOT MSP České republiky

Malé a střední podnikání je ve svém rozvoji ovlivňováno jak podnikatelským prostředím včetně jeho infrastruktury, tak reálně existujícím stavem jednotlivých firem.

Tab. 2: Analýza SWOT podnikatelského prostředí České republiky

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Schopnost státu přitahovat investice ze zahraničí s pozitivními dopady pro rozvoj trhů MSP.	Nízká přirozená motivace k podnikání způsobená narušením podnikatelských tradic.
Vytvořený systém nástrojů podpory MSP, existence specializovaných institucí na podporu podnikání – CzechInvest, CzechTrade, ČMZRB, EGAP, Informační místa pro podnikatele.	Složitý daňový systém a vysoké zatížení v podobě odvodů na sociálním a zdravotním pojištění placené zaměstnavatelem.
Tradice odborného školství a vysoká vzdělanost obyvatelstva především technického směru.	Štědrý sociální systém s nedostatečným tlakem na část obyvatelstva k zapojení se do pracovního procesu.
Tradice průmyslové a řemeslné výroby.	Administrativně náročný způsob zakládání nových podniků.
Geografická výhodnost území státu – dostupnost významných trhů, tranzitní země.	Nedostatečně rozvinutý systém specializovaných služeb (obchodních, finančních, technických, apod.).
Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu – historické a přírodní památky.	Málo rozvinutý systém celoživotního vzdělávání podnikatelů a jejich zaměstnanců.

<sup>6</sup> Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009, s. 26-27.

Dobrá telekomunikační infrastruktura.	Omezené možnosti národní ekonomiky pro vytvoření široce strukturovaného finančního trhu.
Rozvinutá dopravní síť.	Administrativní náročnost při získávání přímých podpor pro podnikatele.
	Nedostatečné propojení výzkumu a vývoje s podnikatelskou sférou.
	Neexistence nástrojů podpory projektů malých firem s krátkou historií.
	Nízká efektivnost vymáhání práva – časová náročnost soudů.
	Nízká propojenost odborných a jazykových znalostí s praxí u zaměstnanců.
	Struktura nabídky pracovní síly z hlediska kvalifikace a lokalizace.

## PŘÍLEŽITOSTI

## HROZBY

Zjednodušení komunikace podnikatelů se státní správou s využitím informačních a komunikačních technologií.	Snížení prostředků z fondů EU v důsledku problému se schválením návrhu finanční perspektivy EU na období 2007–2013.
Zjednodušení postupů zakládání podnikatelských subjektů.	Nesladění postupů vlády a krajů v zaměření aktivit na podporu podnikání.
Posílení práv věřitelů a vytvoření podmínek pro řešení insolvence podnikatelů i osob.	Nevyvážená struktura přímých a nepřímých nástrojů podpory podnikání a rozvoje MSP.
Vytvoření základny pro vzdělávací a poradenské služby k rozvoji podnikání.	Nedostatečné využívání zvýšeného rozsahu prostředků ze strukturálních fondů.
Zlepšení podmínek ochrany intelektuálního vlastnictví.	
Cílená propagace podnikatelství.	
Zjednodušování daňového systému.	
Zavedení a rozvoj celoživotního vzdělávání.	
Zvýšení nabídky rizikového kapitálu pro financování inovačně zaměřených projektů malých firem s krátkou historií.	
Odstraňování administrativních bariér při vstupu tuzemských firem na trhy EU.	

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007–2013 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, duben 2006 [cit. 2010-11-20]. s. 6-10. Výchozí stav malého a středního podnikání v České republice. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>>.*



Tab. 3: Analýza SWOT konkurenceschopnosti malých a středních podniků

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů MSP	Omezený rozsah zkušeností a znalostí v oblasti managementu, zejména v řízení a marketingu.
Vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem a vysoká motivace samotných pracovníků.	Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob.
Přizpůsobivost pracovní síly.	Technologická zastaralost, nízké využití technologických inovací.
	Nedostatek volných finančních prostředků podnikatelů k ochraně intelektuálního vlastnictví a průmyslových práv.
	Málo vlastních značek, absence tradice firemní značky u podniků střední velikosti.
	Zaostávání v oblasti designu.
	Nedostatečná informovanost o možnostech podpory pro MSP.
	Vysoká energetická náročnost výroby.
	Převaha výroby s malou přidanou hodnotou.
	Nízká produktivita práce ve srovnání s průměrem EU.
	Malý důraz na rozvoj lidského potenciálu.

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Rozvoj obchodu se státy východní Evropy a Asie, navázání na tradice dodávek investičního i spotřebního zboží.	Nedostatečná podpora investičních aktivit MSP v porovnání s investičními pobídkami určenými pro realizaci velkých rozvojových projektů, zpravidla zahraničních firem.
Pronikání na nové části jednotného trhu EU.	Odchod vysoce kvalifikovaných pracovníků do zahraničí.
Zvýšení spolupráce firem v oblastech společného zájmu v rámci nákupních, odbytových a kooperačních sítí a klastrů.	Zánik středních odborných škol – nedostatek pracovních sil vzdělaných v technických oborech.
Využívání společných značek.	Konkurence velkých především zahraničních firem.
Širší využívání podpůrných programů, zejména s využitím prostředků EU.	Pokračování v technickém a technologickém zaostávání podniků.
Využití výzkumu a vývoje malými a středními podnikateli.	
Spolupráce MSP s VŠ a výzkumnými pracovišti.	

Zpracování: vlastní

Pramen: *Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007–2013 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, duben 2006 [cit. 2010-11-20]. s. 6-10. Výchozí stav malého a středního podnikání v České republice. Dostupný z WWW:*

*<<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>>.*

## **1.2 Konkurenční prostředí Itálie**

### **Politické prostředí**

Výsledky voleb v roce 2008 přivedly Itálii k systému dvou silných politických stran. Vítězem se stala pravice Silvia Berlusconiho, který přejal vládu po Romanu Prodim, jehož levicovému vládnutí je přisuzován nárůst cenové hladiny a daňového zatížení. Italský parlament se nachází ve stabilní situaci usnášení schopnosti.

### **Legislativní prostředí**

Legislatura Itálie se zabývá v současnosti problémem vysokého zdanění, které chce v následujících letech snížit. Progresivní míra zdanění fyzických osob se pohybuje mezi 23–43 % a nemalé jsou také odvody zaměstnavatele na sociálním a zdravotním pojištění zaměstnance, které dosahují až 40–45 % z hrubé mzdy. Zdanění právnických osob dosahuje minimálně 27,5 % ze zdanitelného základu. Dále se italská vláda bude zabírat zvýšením efektivity výběru daní a zabránění daňovým únikům, jež mají neblahé dopady na rozpočtové příjmy a hospodářskou soutěž. Potřebná změna se také týká systému odpisů, který byl nezměněn od roku 1988.

V roce 2010 prošlo italské soudnictví změnou v podobě mimosoudního vyrovnaní. Při podání žaloby pro určité druhy sporů začíná čtyřměsíční lhůta ponechaná jednotlivým znesvářeným stranám jako čas, kdy mohou najít společnou řeč pro mimosoudní vyrovnaní. Proměnou také prošly prováděcí předpisy pro procesní civilní právo, jež zjednodušuje a urychluje administrativu.<sup>7</sup>

### **Ekonomické prostředí**

V roce 2009 se italská ekonomika řadila na sedmé místo v pořadí největších světových ekonomik. Hlavním pilířem hospodářství je takzvaný industriální trojúhelník v Lombardii, který tvoří Milán, Turín a Janov. Páteří tohoto uskupení je především průmysl textilní, hutní a strojní. Tento potenciál velkých firem dává prostor pro rozvoj bohatého spektra malých a středních podniků.

---

<sup>7</sup> Documento di Programmazione Economico-Finanziaria 2010-2013, s. 5-14.

Brzdou italského hospodářství se stala otázka dlouhodobého vysokého veřejného dluhu, který si každá nově nastupující vláda dává za cíl snížit. Ekonomická situace se potýká s nemalými problémy stagnace či dokonce poklesu růstu HDP, proto se stala z hlediska dynamicky hospodářského oživení nejhůře hodnocenou zemí G7 za rok 2010.

Italská ekonomika se projevuje svou otevřeností vůči ostatním státům Evropské unie, ale na druhou stranu dochází k zavádění nových značek „Tutto italiano“ nebo „100 % Made in Italy“, jež budou moci nést jen produkty navržené, vyrobené a zabalené v Itálii.

Brzdou rozvoje podnikání se také stává ve srovnání s ostatními zeměmi Evropské unie neúměrné zatížení byrokracií a vysoké náklady na založení podnikání. Cílem italské vlády je proto reforma veřejné správy, jež má za úkol zvýšit transparentnost, výkonnost a zlepšit kontrolu výsledků.

### **1.2.1 Pozice MSP v podmínkách hospodářské politiky Itálie**

Malé a střední podnikání má v italské ekonomice své místo dané historickým vývojem. V první polovině 20. století sice došlo k vlně znárodnování, ale postupem času se až na energetický průmysl dostalo vše do soukromého vlastnictví. Italské malé a střední podnikání se stejně jako v České republice zakládá na živnostenském oprávnění (Ditta individuale) či na podobě společnosti s ručením omezeným (Società a responsabilità limitata).

Hlavní rys italského podnikání se dá pozorovat v tzv. rodinném podnikání. Důraz je tu kladen na tradice a rodinné vazby. Není výjimkou, že v celém podniku jsou zaměstnání od blízkých příbuzných i ti vzdálenější. Tyto podniky nezanikají s jednou generací, ale pokračují s následující a přiměřeně se rozvíjejí, proto některé rodiny mají v Itálii podstatný společenský i politický vliv. Zdárným příkladem toho může být i automobilka Fiat, v níž má do současné doby podstatný vliv, 30,5 % vlastnictví, rodina Agnelli.

Dle průzkumu Evropské komise výkonu malých a středních podniků čítá přínos italských malých a středních firem v oblasti zaměstnanosti 81 %. Samotné malé firmy se pak podílí 47 % na celkové zaměstnanosti Itálie. Tato procenta jsou vysoko nad evropským

průměrem, kde se malé podniky podílejí 30 % a celý sektor MSP 67 % na úrovni evropské zaměstnanosti. Z hlediska daně z přidané hodnoty malé a střední podniky přispívají do státního rozpočtu až ze 71,7 %. Avšak za poslední desetiletí počet malých a středních firem Itálie vzrostl méně k průměru zemí Evropské unie. Stejně vývojové tendence se promítly na procentuálním podílu vytvořených pracovních míst MSP, jenž se opět pohybuje pod evropským průměrem.<sup>8</sup>

Italské podnikatelské prostředí se vyznačuje vysokou náročností na byrokracii a s tím souvisejícími náklady. I přes opakované pokusy se italské vládě nedaří tento stav zlepšit, a proto i nadále je potřeba počítat s nárůstem administrativní zátěže. Vysoká míra zdanění také nepřispívá rozmachu podnikání. Jak již bylo uvedeno výše, náklady na zaměstnance čítají 145 % jeho hrubé mzdy. Na druhou stranu není italské podnikatelské prostředí zatíženo minimální mzdou. Výši mzdy si stanovují jednotlivé podniky v kolektivních smlouvách se zaměstnanci. Výpovědní lhůty zaměstnancům jsou pak stanoveny progresivně v návaznosti na jejich pracovní zařazení a počtu let strávených u daného zaměstnavatele. Lhůta se pohybuje od 15 dnů do 6 měsíců. Od ledna roku 2010 v rámci protikrizového balíčku, jenž má zbrzdit růst nezaměstnanosti, vláda podporuje tvorbu pracovních míst a přijímání nezaměstnaných na pracovní místa. Podpora má formu přímých plateb nebo slev na odvodech do systému sociálního pojištění.

Zahraniční investice nemají velký podíl v podnikatelském prostředí Itálie. Ekonomika se vyznačuje částečnou uzavřeností a chrání si svůj domácí trh a hlavně svou typickou národní produkci či značku. Domácí podniky a investice jsou podporovány ze strany státu jak legislativně, tak i finančně v podobně investičních programů.

Na poli inovací a výzkumu se na území Itálie prosazuje sdružování jednotlivých podniků do spolků a klastrů za účelem dosažení vyšší produktivity či vyššího tržního podílu.

---

<sup>8</sup> Piccole imprese: motore dell'occupazione nell'UE,  
<[http://ec.europa.eu/italia/attualita/primo\\_piano/industria/pmi\\_motore\\_it.htm](http://ec.europa.eu/italia/attualita/primo_piano/industria/pmi_motore_it.htm)>.

### 1.2.2 Právní formy podnikání v Itálii

V následujícím přehledu je zobrazena struktura právních forem podnikání na území Itálie. Pro zjednodušení je k českým ekvivalentům v závorce uvedeno italské označení formy podnikání (viz Příloha A).

Právní formy podnikání v Itálii se dělí:

- samostatný podnikatel (Ditta individuale),
- obchodní společnosti:
  - osobní:
    - veřejná obchodní společnost (Società in nomecollettivo),
    - komanditní společnost (Società in accomandita semplice),
    - komanditní akciová společnost (Società in accomandita per azioni),
  - kapitálové:
    - společnost s ručením omezeným (Società a responsabilità limitata),
    - akciová společnost (Società per azioni),
  - jednoduchá společnost, družstvo (Società semplice),
  - státní podniky (Società dello stato),
  - evropské hospodářské zájmové sdružení (Associazione economico di europea),
  - pobočka zahraniční společnosti (Sede secondaria),
  - evropská společnost (Società europea).<sup>9</sup>

V Itálii upravuje pojem obchodního podnikání Kniha pátá Občanského zákoníku (zákon č. 262/1942 Sb. ve znění všech jeho úprav) a to § 2060–2642.

### 1.2.3 Definice MSP platná pro Itálii

Stejně jako Česká republika se Itálie zavázala definovat malé a střední podnikání dle oficiální definice EU z 1. ledna 2005, proto se definice MSP v Itálii nikterak neliší od definice MSP České republiky.

---

<sup>9</sup> Pravidla pro podnikání v Itálii, <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/italie/pravidla-pro-podnikani-v-italii/1000683/42827/>>.

### 1.2.4 Rodinné podnikání

Rodinné podniky tvoří podstatnou část současných evropských společností a mají značnou sílu ve všech národních ekonomikách. Fenomén malého a středního podnikání nacházíme hlavně v zemích, jež po 2. světové válce nebyly součástí východního bloku, tj. v aplikaci na tuto práci, rodinné podnikání je dominantní součástí italské ekonomiky spíše než české. V Evropské unii tvoří více než 60 % všech podniků a zaměstnává 40–50 % ze všech pracovních pozic. Small Business Act zdůrazňuje jeho hodnotu a upozorňuje na velký potenciál tohoto podnikání. Rodinný podnik se však neomezuje pouze na malé a střední podnikání, proto byla v rámci expertní studie vytvořena přímá definice rodinného podniku.

O rodinný podnik se jedná, pokud:

- Většina rozhodovacího práva je ve vlastnictví fyzické osoby, která založila podnik, nebo fyzické osoby, která vlastní většinový podíl na základním kapitálu podniku, nebo je v držení manželů, rodičů, dětí nebo přímých následovníků rodiny.
- Většina rozhodovacího práva je přímá nebo nepřímá.
- Alespoň jeden zástupce rodiny nebo příbuzných je formálně zapojen do řízení firmy.
- Společnosti kótované na burze splňují definici rodinného podniku jen tehdy, pokud členové rodiny mají 25 % rozhodovacího práva na základě základního kapitálu.<sup>10</sup>

Je důležité si uvědomit, že většina malých i velkých podniků má kořeny v rodinném podnikání. I ve velkých firmách, které jsou mezinárodními hráči na trhu, se najdou tací, kteří stále splňují podmínky rodinného podnikání. Takovým podnikem je i italský výrobce automobilů, skupina Fiat. V tomto významném podniku, jenž už nevyrábí pouze automobily, ale vlastní dalších 633 společností, 30,5 % akcií je ve vlastnictví přímé rodinné linie zakladatele podniku Giovanniho Agnelli. Z tohoto příkladu je jasné, že podporování podnikání je přímo spjata s podporou rodinného podnikání.

---

<sup>10</sup> Overview of Family-business-relevant issues: research, network, policy measures and existing studies, s. 9-12.

Rodinné podnikání je schopné díky své propojenosti [Obr. 1] přímo vzdělávat rodinné příslušníky. Manažerský trénink je přímo zakořeněn v každodenním životě. Další generace podnikatelů se tak vzdělává a učí od svých nejbližších.



*Obr. 1: “Tříkruhový“ model rodinného podnikání, Tagiuri & Davis (1982)*

*Zpracování: vlastní*

Rodinné podniky mají svou nezastupitelnou úlohu v každé ekonomice. Plní funkci zaměstnavatele, školitele a inovátora, ale také přináší jistoty a prestiž pro daný region, v němž působí. Stávající atraktivní podnikání má tendenci přitáhnout další investory. Podnikatelé také zabezpečují každodenní životní potřeby obyvatel. Navíc malí a střední podnikatelé mají své provozovny často v centrech měst, kde se stávají i nástrojem městské kultury. Malí a střední podnikatelé, kteří současně žijí v dané oblasti, v níž vyvíjí svou činnost, se snaží nepoškozovat místní životní prostředí a zasazují se o zlepšení životních podmínek v dané oblasti. Rodinný podnik je neocenitelným nástrojem v období krize, kdy se všichni rodinní příslušníci semknou a společně dokážou udržet tradici rodinného podniku. Tvoří nástroj regionální politiky dlouhodobě udržitelného rozvoje.

Vláda každého státu by měla zvážit přijetí dalších opatření pro vytvoření příznivého podnikatelského prostředí pro rodinné podnikání, a to zejména v oblasti daní, práva obchodních společností a vzdělávacího systému.

### 1.2.5 Administrativní zátěž

Na podzim roku 2010 došlo v Itálii k podrobnému zkoumání administrativní zátěže, jež má přímý dopad na podnikatelské subjekty a v návaznosti na to začátkem roku 2011 byla vydána publikace „Zjednodušení administrativy pro podniky“ (La semplificazione amministrativa per le imprese). Tento dokument podrobně mapuje položky nejnákladnější na administrativu pro podniky. Jeho součástí je i „Plán na snížení administrativní náročnosti na období 2010–2012“ (Piano per la semplificazione amministrativa 2010–2012) a dle tohoto plánu by do konce roku 2012 mělo dojít k celkovému snížení administrativní zátěže, především pro malé a střední podniky, o 25 %, tj. o 17 mld. EUR.<sup>11</sup>

Příkladem časové a administrativní náročnosti může být již založení společnosti s ručením omezeným, jež nejenže trvá minimálně 13 dní, ale také pouze zřizovací náklady (bez počátečního kapitálu) představují 4 690 EUR. Italské podnikání se vyznačuje celkově velkou časovou náročností a rozsáhlým výkaznictvím. Pro mnohé úkony firem (př. podání daňového přiznání právnické osoby) je potřeba notářského potvrzení či schválení příslušné obchodní komory.

Hojně se rozvíjejícím podnikatelským odvětvím se stává „commercialista“ (obchodní poradce, notář) či sdružení těchto poradců. Tito poradci nadále zastávají také funkci daňových poradců, a proto je jejich služeb hojně využíváno. V neposlední řadě mají pravomoc provádět malé audity společností a tím potvrdit správnost výkaznictví v účetnictví podniku.

V Itálii také neexistuje žádné zjednodušení pro administrativu malých podniků. Více jak 4,3 milionu italských firem řadících se do drobných podniků musí vést administrativu o stejné náročnosti jako velké firmy. Dle dokumentu Evropské unie „Small Business Act“, který se zavázala plnit Itálie i Česká republika, se tento nedostatek musí odstranit a zjednodušit tak administrativu MSP, a proto si v plánu na snížení administrativní náročnosti italská vláda stanovuje lhůtu do konce roku 2011.<sup>11</sup>

---

<sup>11</sup> Dossier La semplificazione amministrativa per le imprese, s. 13-22.



### 1.2.6 Analýza SWOT MSP Itálie

Malé a střední podnikání Itálie navazuje na historickou tradici. Ve své podstatě je stabilně zakotveno v italské ekonomice, avšak naráží na nepružnost a neochotu se přizpůsobit rostoucím požadavkům mezinárodní spolupráce a globalizace.

Tab. 4: Analýza SWOT podnikatelského prostředí Itálie

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vytvořený systém nástrojů podpory MSP, existence specializovaných institucí na podporu podnikání – př.: APINDUSTRIA, Camera di Commercio, Invitalia,...	Složité daňový systém ve formách progresivních daní a celkové vysoké daňové zatížení firem a fyzických osob.
Tradice rodinného podnikání.	Vymahatelnost práva je doprovázena časovou náročností.
Rozvinutá síť asociací pro malé a střední podniky.	Nákladný a administrativně náročný způsob zakládání nových podniků.
Geografická výhodnost území státu – předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu.	Vysoká vzdělanost obyvatel a nezájem o nižší pracovní zařazení.
Vynikající telekomunikační infrastruktura.	Administrativní náročnost při získávání podpor pro podnikatele.
Vynikající dopravní infrastruktura a její dobrý stav.	Nízká gramotnost obyvatelstva v cizojazyčných znalostech.
Na výzkumu a vývoji se podílí i soukromý sektor.	Vysoké rozdíly v zaměstnanosti, vzdělání a hospodářské vyspělosti mezi severní a jižní částí země.
Sociální systém nastaven tak, že obyvatele motivuje k zapojení do pracovního procesu.	

**PŘÍLEŽITOSTI****HROZBY**

Návaznost stabilní sítě rodinného podnikání a podpora zaměstnávání členů rodiny.	Příliv zahraničních pracovníků v důsledku nedostatečného zájmu italských pracovníků.
Zjednodušení postupů zakládání nových podniků s nižšími počátečními náklady.	Chaos ve státní správě a přidružených orgánech.
Zprůhlednění zadávání veřejných zakázek a snížení provázanosti podnikatelského sektoru a politiky.	Nadměrná administrativa a s tím spojené průtahy.
Zjednodušení komunikace podnikatelů se státní správou s využitím informačních a komunikačních technologií.	Přílišná provázanost politiky a podnikání a s tím související lobbying.
Snížení celkového daňového zatížení.	
Rozvoj jazykových znalostí.	
Zvýšení nabídky kapitálu i pro podniky s krátkou historií.	

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Dossier La semplificazione amministrativa per le imprese [online]. Řím. Dipartimento della funzione pubblica, ufficio per la semplificazione, 22. prosince 2010 [cit. 2010-12-28]. s. 13–22. Piano per la semplificazione amministrativa 2010-2012. Dostupný z WWW: <<http://www.cna.it/DIPARTIMENTI-E-UFFICI/Semplificazione/Misurazione-oneri-amministrativi/Dossier-sulla-Semplificazione-Amministrativa-a-cura-del-Ministero-per-la-Pubblica-Amministrazione-e-l-Innovazione>>.*

## 1.3 Makroekonomické prostředí

Pro srovnání obou zkoumaných zemí je zapotřebí uvést jejich makroekonomickou situaci, jež ukazuje důvody, proč Česká republika je příjemcem z evropského rozpočtu a Itálie naopak přispívá do společného rozpočtu Evropské unie.

### 1.3.1 Vývoj české a italské ekonomiky

Česká ekonomika si stejně jako světová prošla ekonomickou krizí v letech 2008-2009. Národní hospodářství se s ní vyrovnalo velice dobře, protože Českou republiku nezasáhla původní finanční krize, ale následně až celosvětová krize ekonomická. Tedy šlo o krizi importovanou, jež byla vyvolaná prudkým poklesem zahraniční poptávky. Ztráta tempa růstu a také pokles výdajů na spotřebu domácností a investice nedosahovala takových propadů jako v Evropské unii, avšak v roce 2009 došlo ke zvýšení spotřeby vládního sektoru.

Ani italská ekonomika se nevyhnula mírnému meziročnímu poklesu mezi léty 2008 a 2009 a jen pozvolna dochází k postupnému oživení ekonomiky. Důsledky ekonomické krize se na Itálii promítly razantněji z důvodu jednotné evropské měny euro, jehož vývoj kurzu je pevněji spjat s vývojem amerického dolaru než vývoj české koruny.

Dle statistik Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj lze stav obou ekonomik znázornit na vývoji HDP.

*Tab. 5: Hrubý domácí produkt ve stálých cenách roku 2005 s dvouletou prognózou do budoucnosti (v bilionech USD)*

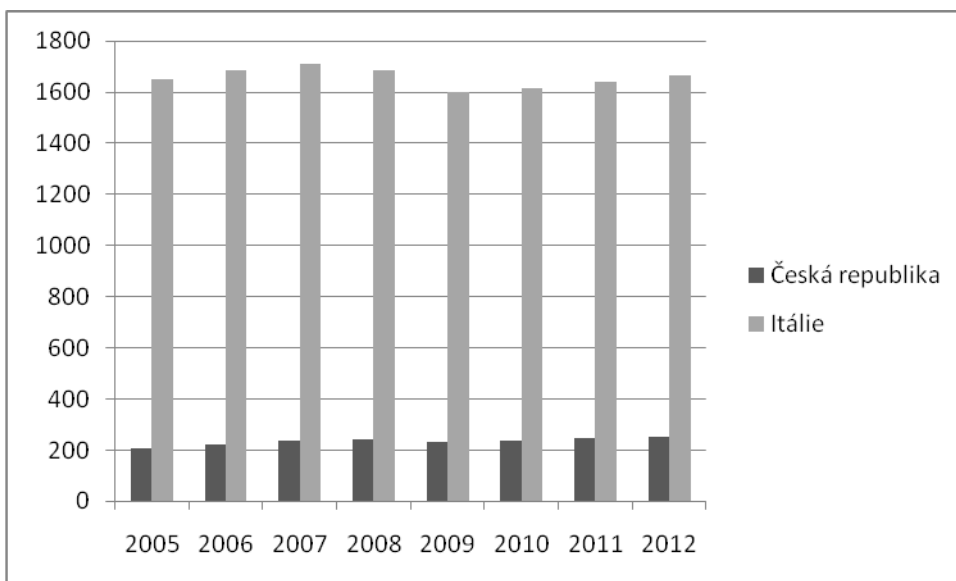
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Česká republika	208	223	237	242	232	238	245	252
Itálie	1 650	1 685	1 708	1 685	1 600	1 617	1 638	1 664

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Hrubý domácí produkt ve stálých amerických dolarech [online]. OECD, 2010-12-23. [cit. 2010-12-29]. Dostupný z WWW:*

*<[http://www.oecd-ilibrary.org/economics/economics-key-tables-from-oecd\\_2074384x](http://www.oecd-ilibrary.org/economics/economics-key-tables-from-oecd_2074384x)>.*

Z výše uvedeného srovnání jasně vyplývá, že mírný pokles v roce 2008 byl následován mnohem větším poklesem HDP v roce 2009. Nejcitelněji se pokles projevil v průmyslu a dotkl se hlavně velkých firem se zahraničním obchodem a až sekundárně malých a středních podnikatelů, kteří v důsledku nevázanosti velkého množství fixního kapitálu mohli krátkodobě pružněji reagovat. Z grafu na Obr. 1 lze také vyčíst, že obě ekonomiky se z poklesu velmi těžce vzpamatovávají a projevují snahu znovu nastartovat svůj ekonomický růst.



Obr. 2: Hrubý domácí produkt ve stálých cenách roku 2005 s dvouletou prognózou do budoucnosti (v bilionech USD)

Zpracování: vlastní

Pramen: Hrubý domácí produkt ve stálých amerických dolarech [online]. OECD, 2010-12-23. [cit. 2010-12-29]. Dostupný z WWW: <[http://www.oecd-ilibrary.org/economics/economics-key-tables-from-oecd\\_2074384x](http://www.oecd-ilibrary.org/economics/economics-key-tables-from-oecd_2074384x)>.

Celkový objem HDP je však z velké části relevantní. Lepší srovnání poskytne analýza objemového indexu HDP na obyvatele v jednotkách PPS, tj. v jednotkách průměrné kupní síly jednoho eura v EU 27. Z hlediska rozdělení zemí do skupin podle objemu indexu HDP na obyvatele se Itálie pohybuje ve skupině s vyšším středním příjmem, tj. 100–119 PPS, kdežto Česká republika se umístila hned o jednu příčku níže ve skupině s nižším středním příjmem, tj. 50–99 PPS.

Tab. 6: Objemový index HDP na obyvatele v PPS za roky 2006–2009

	2006	2007	2008	2009
Česká republika	77	80	81	82
Itálie	104	104	104	104
EU (27)	100	100	100	100

Zpracování: vlastní

Pramen: Evropský srovnávací program [online]. Český statistický úřad, 2010-12-21. [cit. 2010-12-29]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropsky\\_srovnacni\\_program](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropsky_srovnacni_program)>.

Výše uvedená tabulka uvádí, že ve srovnání obou zemí z hlediska HDP na obyvatele Česká republika dosahuje rostoucí tendence a dohání tak stagnující ekonomiku Itálie. Stagnace je zapříčiněna z velké části velkým státním dluhem, jenž zamezuje a brání větším státním výdajům, a také větší vyspělostí ekonomiky. Česká republika se z tohoto pohledu stává „dohánějící“ a méně vyspělou ekonomikou, protože se pohybuje pod celoevropským průměrem a dosahuje růstu.

### 1.3.2 Zhodnocení národního hospodářství ČR a Itálie

Pro vyhodnocení úrovně národního hospodářství je nejpříhodnější použít metodu „magického čtyřúhelníku“, jež je velice vhodná ke srovnání mezinárodních ekonomik, protože všechny parametry jsou vedeny v procentech.

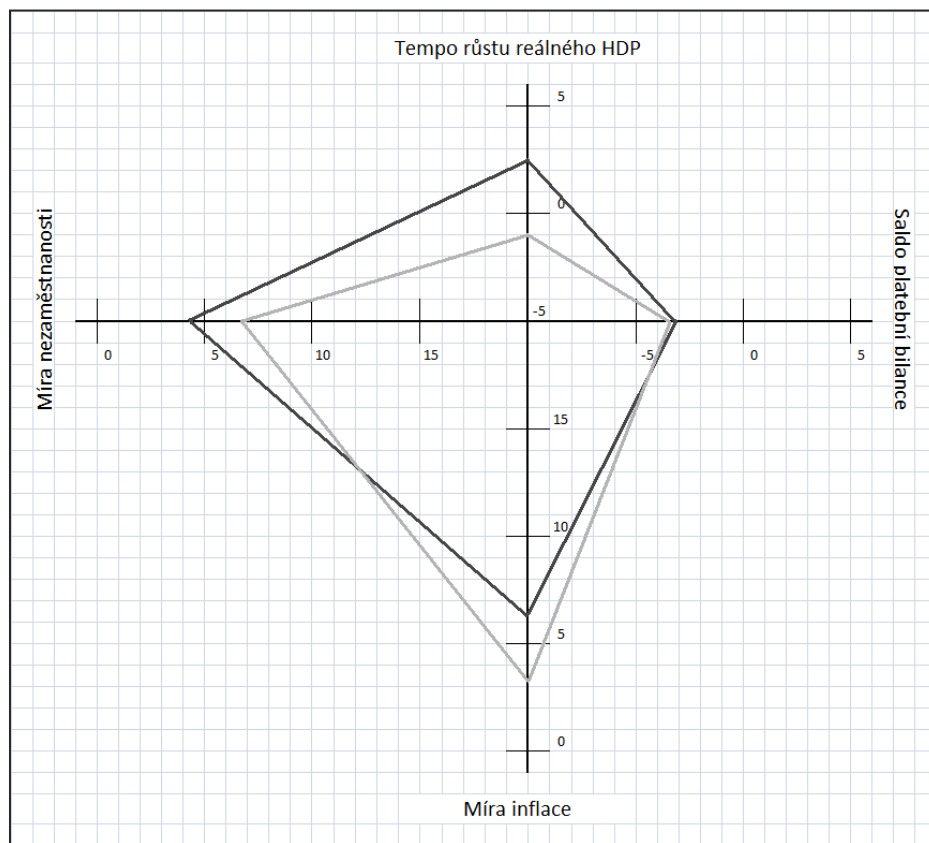
Tab. 7: Hodnoty národního hospodářství pro rok 2008 (v %)

	<b>Tempo růstu reálného produktu HDP</b>	<b>Saldo platební balance</b>	<b>Míra inflace</b>	<b>Míra nezaměstnanosti</b>
Česká republika	2,5	-3,1	6,3	4,4
Itálie	-1,0	-3,4	3,3	6,8

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Statistiky OECD [online]. OECD. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z WWW:  
<[http://www.oecd.org/document/35/0,3746,en\\_2649\\_201185\\_46547235\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html#eo](http://www.oecd.org/document/35/0,3746,en_2649_201185_46547235_1_1_1_1,00.html#eo)>.*

Pro lepší ilustraci se data uvedená v tabulce dají znázornit v podobě magického čtyřúhelníku, jenž svou plochou lépe znázorňuje makroekonomický stav jednotlivých zemí. Tmavě šedý čtyřúhelník zobrazuje stav v České republice a světle šedý znázorňuje hodnoty Itálie.



Obr. 3: Magický čtyřúhelník České republiky a Itálie za rok 2008 (v %)

Zpracování: vlastní

Pramen: Statistiky OECD [online]. OECD. [cit. 2011-01-13]. Dostupný z WWW: [http://www.oecd.org/document/35/0,3746,en\\_2649\\_201185\\_46547235\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html#eo](http://www.oecd.org/document/35/0,3746,en_2649_201185_46547235_1_1_1_1,00.html#eo).

Vyšší růstové tendence HDP dosahuje Česká republika při nižší míře nezaměstnanosti, jež je však splacena vyšší mírou inflace. Tento závěr se také opírá o tvrzení modifikované Phillipsovy křivky, jež říká, že za nízkou nezaměstnanost ekonomika státu „zaplatí“ vysokou inflací. Česká republika jako méně ekonomicky vyspělá dohání tempem růstu reálného HDP pozvolna italskou ekonomiku, jež se již nyní řadí mezi země G7. Srovnání jednotlivých zemí dle objemového indexu HDP na obyvatele znázorňuje mapa v Příloze B.

### 1.3.3 Zadluženost státu

Podle výsledků Eurostatu Česká republika jako jediná dosáhla 100% zvýšení státního zadlužení za posledních deset let. Naopak ostatní státy EU využívaly léta hospodářského růstu ke snižování státního dluhu. V procentuálním vyjádření dluhu k HDP si však Česká

republika nestojí špatně, protože v roce 2009 dluh dosahoval 35,4 % HDP, kdežto v Itálii čítal 115,8 % HDP. V Itálii státní dluh rekordně vzrostl v 70. a 80. letech 20. století, kdy se italská ekonomika dostala od spirály inflace až 20 %. Narůstajícímu veřejnému zadlužení České republiky navíc přitěžuje velice nákladný sociální systém.<sup>12</sup>

*Tab. 8: Veřejný státní dluh v procentech nominálního HDP s dvouletou prognózou do budoucnosti, prosinec 2010*

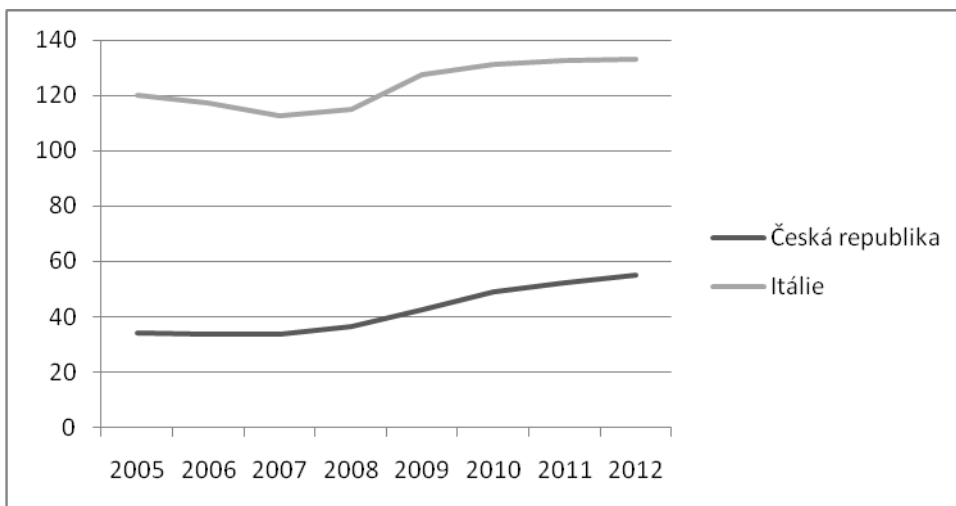
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Česká republika	34,3	33,9	33,6	36,3	42,4	49,0	52,3	55,0
Itálie	119,9	117,2	112,7	115,1	127,7	131,3	132,7	133,0

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Statistiky OECD, vládní dluh [online]. OECD. [cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: <[http://www.oecd.org/document/27/0,3746,en\\_2649\\_201185\\_46605915\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html](http://www.oecd.org/document/27/0,3746,en_2649_201185_46605915_1_1_1_1,00.html)>.*

Tabulka jasně znázorňuje snahu Itálie v letech konjunktury veřejný dluh snižovat. Pro jasnou viditelnost jsou tato data znázorněna v grafu, kde je zřejmé, že mezi lety 2005–2008 se italská vláda snažila snížit veřejný dluh i přes začínající hospodářskou krizi, kdežto v České republice se nastroval prudký nárůst dluhu. Finanční krize v České republice byla financována postupně z veřejných zdrojů a až v roce 2009 se k tomuto propadu připojila i Itálie.

<sup>12</sup> Analýza konkurenceschopnosti České republiky, s. 11-13.



Obr. 4: Vývoj veřejného státního dluhu v procentech nominálního HDP, prosinec 2010

Zpracování: vlastní

Pramen: Statistiky OECD, vládní dluh [online]. OECD. [cit. 2011-01-20]. Dostupné z WWW: [http://www.oecd.org/document/27/0,3746,en\\_2649\\_201185\\_46605915\\_1\\_1\\_1\\_1,00.html](http://www.oecd.org/document/27/0,3746,en_2649_201185_46605915_1_1_1_1,00.html).



## **2 Programy podpory MSP v ČR**

Nejdůležitějším úkolem národní hospodářské politiky je vytvořit vhodné prostředí pro rozvoj a udržení podnikatelských aktivit na území daného státu. Podpora malého a středního podnikání v České republice stojí především na základních institucích jako Ministerstvu průmyslu a obchodu, agentuře CzechInvest, Centru pro regionální rozvoj ČR a Českomoravské záruční a rozvojové bance.

Vedle institucionální podpory se nalézají další podpůrné instrumenty, mezi něž se řadí převzetí rizika, finanční podpora, podpora odbytu a rozvojové programy. Malým a středním podnikům je tato podpora poskytována především v oblasti výrobní, v oblasti hospodářské infrastruktury a dále v oblasti životního prostředí.

Hlavním cílem vlády je upevňování hospodářského růstu. Mezi nástroje této politiky se řadí rozvoj malého a středního podnikání a jeho pozitivní dopady na regionální i celostátní úrovni. Vláda proto podporuje mladé a začínající podnikatele s cílem rozšířit a upevnit podnikatelskou základnu na území státu.

### **2.1 Financování podpor podnikání v ČR**

Podpory malého a středního podnikání jsou poskytovány dle Zákona o podpoře malého a středního podnikání č. 470/2002 Sb. Jedná se o veškeré programy schválené vládou České republiky nebo o programy, na nichž se vláda podílí výdaji ze státního rozpočtu. Další neméně důležitou právní úpravou pro čerpání finančních podpor je Zákon o rozpočtových pravidlech č. 218/2000 Sb. Prostředky státního rozpočtu jsou doplněny prostředky ze strukturálních fondů v poměru 15/85. Dle studie<sup>13</sup> uveřejněné v březnu 2011 Ministerstvem pro místní rozvoj ČR byly do konce února 2011 podány žádosti o dotace v celkové výši 1024,02 mld. Kč, objem již schválených programů činí 438,89 mld. Kč a proplacena byla

---

<sup>13</sup> Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondů soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013, s. 6-14.

zhruba polovina přidělených prostředků. Výše čerpání z fondů ze zdrojů EU může dosáhnout za období 2007–2013 až 754,9 mld. Kč.

Malí a střední podnikatelé mají možnost čerpat z těchto programů zdroje na své investice v rámci pravidel o veřejné podpoře, jež stanoví, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví v takové míře, jíž může být dotčen obchod, je zakázána.<sup>14</sup> Na základě tohoto pravidla se programy podpory MSP posuzují Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a po schvalovacím řízení je jim udělena výjimka v rámci platných právních předpisů.

Programy podpory MSP jsou prováděny Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem zemědělství. Nepřímou podporu malému a střednímu podnikání poskytuje Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti. Do podpory se také řadí administrativní pomoc v oblastech čerpání fondů, jimiž se v České republice zabývá Ministerstvo průmyslu a obchodu společně s Ministerstvem zemědělství a Hospodářskou komorou ČR. Tyto instituce vydávají manuály a příručky, dle kterých se mohou příjemci řídit.

Národní programy jednotlivých zemí jsou vždy podloženy výhradně vládními rozhodnutími příslušného státu. Nenavazují na nařízení či jiné úkony v závislosti na politice Evropské unie. Programy spravují taktéž výše zmíněná ministerstva a hlavním koordinátorem využívání fondů EU v České republice je pak Ministerstvo pro místní rozvoj, jež si pro výkon této funkce zřídilo Národní orgán pro koordinaci.

## **2.2 Ministerstvo průmyslu a obchodu**

Do rezortu MPO spadají základní a nejběžnější programy financování malého a středního podnikání. Ministerstvo představuje hlavní orgán správy poskytování podpor, jenž je zodpovědný za čerpání zdrojů a dohlíží na jejich účelnost a správné užití.

---

<sup>14</sup> Rozhodnutí VP/S033/04-160, 2004, s. 1-4.

### 2.2.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI)

OPPI odráží strategii Evropské unie v oblasti přímé a nepřímé podpory hlavně malých a středních podniků. Byl chválen vládou 25. listopadu 2006 usnesením č. 1302/2006 a snaží se řešit problematiku přístupu MSP ke kapitálu. Podpora je hlavně poskytována podnikům s vyšším inovačním potenciálem, ale je také zaměřena na podporu nových malých a středních podniků a podporu rozvoje těchto podniků. OPPI navazuje na Operační program průmyslu a podnikání, jenž byl realizován v předcházejícím období 2004–2007. Program vznikl, aby podpořil hlavní strategie České republiky, a to především Strategii hospodářského růstu ČR, Strategii regionálního rozvoje, Strategii udržitelného rozvoje a Národní inovační politiku. Je hlavním nástrojem Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007–2013 dle usnesení vlády č. 395/2006.

Hlavním cílem programu se stalo zvýšení konkurenceschopnosti v oblasti rozvoje podnikání, průmyslu a služeb a dále pak udržení atraktivity České republiky a jejích regionů a měst pro investory. V oblasti výzkumu a vývoje se program soustřeďuje na stimulaci poptávky po výsledcích práce, komercializaci výsledků výzkumu a vývoje a na růst hospodářství založeného na schopnosti zavádění nových technologií a inovačních výrobcích.

Na OPPI se vztahuje šest hlavních priorit v oblasti podpory podnikání, především malého a středního podnikání:

**Vznik firem** je podporován s důrazem na poskytování podpory pro inovačně orientované firmy. Cílovou problematikou je také dostupnost finančních zdrojů za účelem usnadnění přístupu začínajících podnikatelů ke kapitálu a rozšíření podnikatelského záměru.

**Rozvoj firem** se zaměřuje na uskutečnění rozvojových podnikatelských projektů pro konkurenceschopné malé a střední podniky. Další oblast podpory je zacílena na zlepšování technické vybavenosti podniků nákupem moderních technologií.

**Efektivní energie** je oblastí podpory stimulace aktivity podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a má za cíl podpořit začínající podnikatele, aby pro svou činnost využívali obnovitelných zdrojů energie.

**Inovace** je oblast zaměřující se na technické i netechnické inovace v podnicích a vlastní firemní samostatnost v činnosti výzkumu a vývoje. Pozornost je namířena na ochranu práv průmyslového vlastnictví.

Oblast **prostředí pro podnikání a inovace** je orientována na vytváření kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů. Vznikají mimo jiné tzv. podnikatelské inkubátory a je snaha propojovat podnikatelskou sféru a vzdělávací instituce v oblasti výzkumu a vývoje.

Poslední oblast se vztahuje na poskytování **služeb pro rozvoj podnikání**. Využívá kvalitních informačních a poradenských služeb pro podnikatele. Poskytovaná podpora ulehčuje marketingové činnosti MSP v rámci zahraničních trhů.

Tyto prioritní oblasti jsou nastaveny tak, aby docházelo k hospodářskému růstu v rámci všech regionů ČR a má být taktéž zamezeno sociálnímu vyčleňování skupin obyvatelstva. Na splnění cílů byly vytvořeny programy podpory, jež technicky zabezpečuje především agentura CzechInvest společně s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou.<sup>15</sup>

## **2.2.2 Národní programy podpory podnikání**

### **Program ZÁRUKA**

Program „ZÁRUKA – záruky za provozní úvěry“ byl součástí Národního protikrizového opatření vydaného dne 16. února 2009 dle vládního usnesení č. 204. Program byl následně téhož dne otevřen a nepřetržitý sběr žádostí probíhal od 9. března 2009 do konce roku 2010. Cílovou skupinou jsou zde především malí a střední podnikatelé ve zpracovatelském průmyslu a dále pak ze stavebního, informačního a komunikačního oboru. Dne

---

<sup>15</sup> Operační program podnikání a inovace, s. 72-105.

16. listopadu 2009 byl program dále rozšířen na velkoobchod, maloobchod, cestovní ruch a vzdělávání.

Zvýhodněná záruka je poskytována až do výše 80 % z jistiny úvěru. Je poskytována buď formou Pásmové záruky nebo Portfoliové záruky. Pásmová záruka umožňuje využití záruky poskytované k zajištění pohledávek na jistinu bankovního úvěru, u níž je výše plnění ze záruky odstupňována podle doby, jež uplyne mezi splatností úvěru a výzvou věřitele k plnění. Součet čerpání z pásmových záruk jednomu věřiteli není nijak omezen. Portfoliová záruka umožňuje využití záruky k zajištění pohledávek na jistinu bankovního úvěru, u níž je výše plnění ze záruky pevně stanovena a nezávisí na době, jež uplyne mezi splatností úvěru a výzvou věřitele k plnění ze záruky. Množství plnění z portfoliových záruk jednomu věřiteli je omezeno smlouvou uzavřenou mezi záruční (úvěrující) bankou a věřitelem.

#### **Program podpory průmyslového výzkumu a vývoje**

Ministerstvo průmyslu a obchodu plánuje v roce 2011 podpořit celkem 192 projektů průmyslového výzkumu a vývoje, na něž vymezilo prostředky ve výši 800 mil. korun. Projekty budou financovány v rámci nejvýraznějšího programu v této kategorii TIP, jenž se zaměřuje na aplikovaný výzkum a experimentální vývoj nových materiálů a výrobků, nových progresivních technologií a informačních a řídicích systému v oblasti průmyslu.<sup>16</sup>

#### **Program podpory účasti na veletrzích a výstavách**

Ministerstvo průmyslu a obchodu pomáhá českým firmám proniknout na zahraniční trhy pomocí oficiálních účastí České republiky na mezinárodních výstavách a veletrzích. Pro rok 2011 byla vypracována nová směrnice, jež upřesňuje uznatelné náklady v tomto programu, a na základě zkušeností z minulých let nahradí akce typu „vystavovatelský inkubátor“ novinkou v podobě prezentací a workshopů.<sup>17</sup>

---

<sup>16</sup> Výzkum a vývoj, <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/vyzkum-a-vyvoj/1001666/>>.

<sup>17</sup> Podpora účasti malých a středních podniků na tuzemských veletrzích a výstavách v roce 2011, <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podnikani/podniky-podpora-incomingova-mise-vystavy/1000503/56000/>>.

### **Program úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie**

Dle Zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií vyhlásila vláda Státní program úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie. V roce 2011 bude v rámci státního programu Efekt 2011 podporována především informační činnost pro veřejnost v oblasti úspor energie. Podpora plyne nejvíce do konzultačních středisek EKIS, jež zabezpečují veřejnou informovanost o úsporách energie prostřednictvím vzdělávacích seminářů, konferencí a vydáváním publikací se zaměřením na úsporu energií a využití obnovitelných zdrojů. Působnost programu se na rozdíl od ostatních týká také území hlavního města Prahy.

Rozpočet poskytnuté podpory v roce 2011 dosahuje až 30 mil. korun a je současně jedinou podporou v oblasti úspor energie v rámci státního programu.

### **Informační místa pro podnikatele**

Hospodářská komora ČR je realizací programu informačních míst pro podnikatele pověřena již od roku 2003. Tento projekt se zaměřuje na poskytování informací o podnikání, jež jsou poskytovány zdarma. Každý veřejný subjekt se může obrátit se svým dotazem na kontaktní místo buď osobně, telefonicky nebo pomocí internetu (elektronická pošta, kontaktní formulář). V minulých obdobích se tato podpora nejvýrazněji zabývala informovaností v oblasti řešení dopadů hospodářské krize na malé a střední podnikání. V roce 2009 svou pozornost zaostřila na poskytování podpory podnikatelům při zavádění datových schránek a zkvalitňování služeb kontaktních míst veřejné správy. Jednotných kontaktních míst Hospodářské komory ČR je na území státu celkem třináct. Přímo ve svém působišti poskytují stejné služby ve standardizované kvalitě a rozsahu.<sup>18</sup>

### **Program PORADENSTVÍ CzechAccelerator 2011–2014**

Novinkou vyhlášenou v březnu roku 2011 je projekt PORADENSTVÍ, jehož cílem je zlepšit kvalitu a dostupnost poradenských služeb pro MSP a jenž je dostatečně inovativní a má potenciál pro spolupráci s vysoce inovativními firmami v Silicon Valley. Poradenská činnost má za úkol zvýšit konkurenceschopnost podniků v novém prostředí Spojených

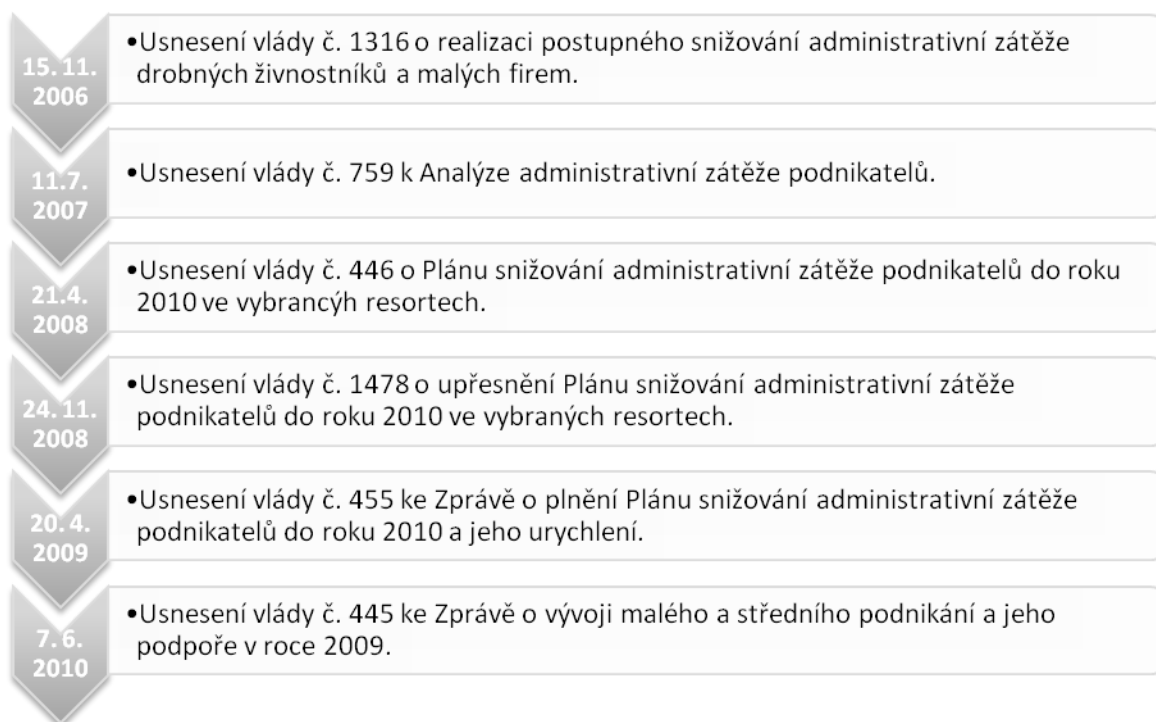
---

<sup>18</sup> Statut HK, <<http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>>.

států. Příjem žádostí začíná 1. dubna 2011 a končí 30. dubna 2014. Projekt je spolupořádán s Plug and Play Tech Center z kalifornského Silicon Valley, jež je světovým místem pro inovaci. Zaměřuje se především na získání kontaktů a zavedení poboček českých firem na území Spojených států. Inovativní firmy pak mají možnosti získat prostředky z amerických rizikových fondů kapitálu a přístup k rozsáhlé síti technologických firem.<sup>19</sup>

### 2.2.3 Snižování administrativní zátěže podnikatelů

Podklady pro realizaci postupného snižování administrativy podnikatelů jsou stanovovány vládou ČR již od roku 2006.



Obr. 5: Legislativní proces plánu snižování administrativní zátěže v ČR

Zpracování: vlastní

Pramen: Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009 [online]. Květen 2010. [cit. 2010-03-10]. s. 26 - 27. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument76280.html>.

<sup>19</sup> CzechAccelerator – česká verze, <http://www.czechinvest.org/1czechaccelerator-ceska-verze>.

Velké množství právních předpisů, jak lze vidět i z Obr. 4, znázorňuje průběh snižování administrativní zátěže podnikání na území České republiky. Celému spektru českých zákonů náleží různá právní síla, jež přináší nadměrnou administrativní a finanční zátěž podnikatelům. V právním řádu se vyskytuje mnoho duplicit a prováděcí předpisy často ukládají povinnosti nad rámec příslušného zákona.

První usnesení z roku 2006 bylo přijato na základě analýzy z roku 2005 a zjednodušení podnikatelského prostředí mělo přinést úsporu až 16,7 miliardy korun. V březnu roku 2010 byla zpracována Zpráva o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do roku 2010 a dle údajů uvedených v tomto dokumentu celková úspora nákladů k 31. prosinci 2009 dosáhla pouhých 9,62 mld. Kč.<sup>20</sup>

Výrazných změn bylo dosaženo 1. července 2008 v podobě změny živnostenského zákona, v němž došlo ke zjednodušení a urychlení procesu získávání živnostenského oprávnění. Usnadnil se tím vstup hlavně malým a začínajícím podnikatelům. Další důležitou právní úpravou roku 2008 bylo zavedení mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Projekt se setkal s kladnou odezvou ze strany podnikatelů i veřejnosti. Hlavním přínosem se stalo zlepšení podmínek pro vymáhání práva, nízké nákladnosti vedení sporu a v neposlední řadě také úsporu časovou, jež se pohybovala v rozmezí 60–90 dnů. Nejběžnější spory se týkaly oblasti reklamací, požadavku na odstoupení od smlouvy a náhrady škody.

## **2.3 Ministerstvo zemědělství**

Ministerstvo se zabývá podporou rozvoje venkova a snížením negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Do působnosti programu patří i oblast udržitelného rozvoje a oblast zlepšování životního prostředí. V roce 2009 bylo přínosem čerpané podpory snížení nezaměstnanosti, jež bylo dosaženo podporou tvorby nových pracovních míst, a zvýšení hrubé přidané hodnoty podpořených podniků prostřednictvím investic do moderních technologií. Mezi podporované investice Ministerstva zemědělství

---

<sup>20</sup> Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009, s. 26 - 27.



spadá i infrastruktura cestovního ruchu přispívající k oživení ekonomiky venkovských obcí. Realizace podpor je prováděna na základě Programu rozvoje venkova ČR.

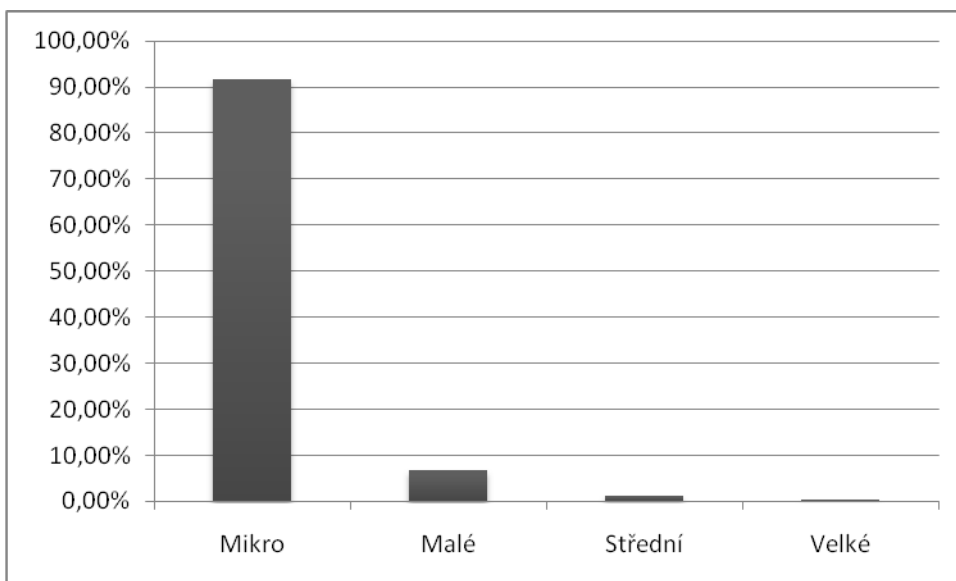
## **2.4 Ministerstvo práce a sociálních věcí**

Ministerstvo se podílí na podpoře MSP nepřímo prostřednictvím aktivní politiky zaměstnanosti. Prostřednictvím rekvalifikačních a doškolovacích kurzů se stará o zaškolování pracovníků do oborů, jež jsou v současné době na trhu práce zaměstnavateli požadovány. Realizován je například projekt „Vzdělávej se!“.

## **2.5 Programy podpory ze zdrojů Evropské unie**

V této podkapitole se práce věnuje podpoře MSP z fondů Evropské unie, jež je identická pro všechny členské státy, proto tyto programy podpory již nebudou rozváděny v kapitole č. 3 – Programy podpory MSP v Itálii.

Malé a střední podniky mají v politice evropského hospodářství nezastupitelný podíl (viz Příloha C). Jak je patrné z následujících grafů, podílí se velkou měrou na celkovém HDP a zaměstnanosti Evropské unie. Vytvářejí dvě třetiny pracovních pozic soukromého sektoru a přispívají velkou měrou na udržení dlouhodobého ekonomického růstu a jsou zdrojem nových pracovních příležitostí a inovací. Důležitost malého a středního podnikání vzrostla v období počátků nedávné hospodářské krize, v němž mohly malé a střední podniky pružněji a rychleji reagovat na vzniklou situaci a přizpůsobit se jí.

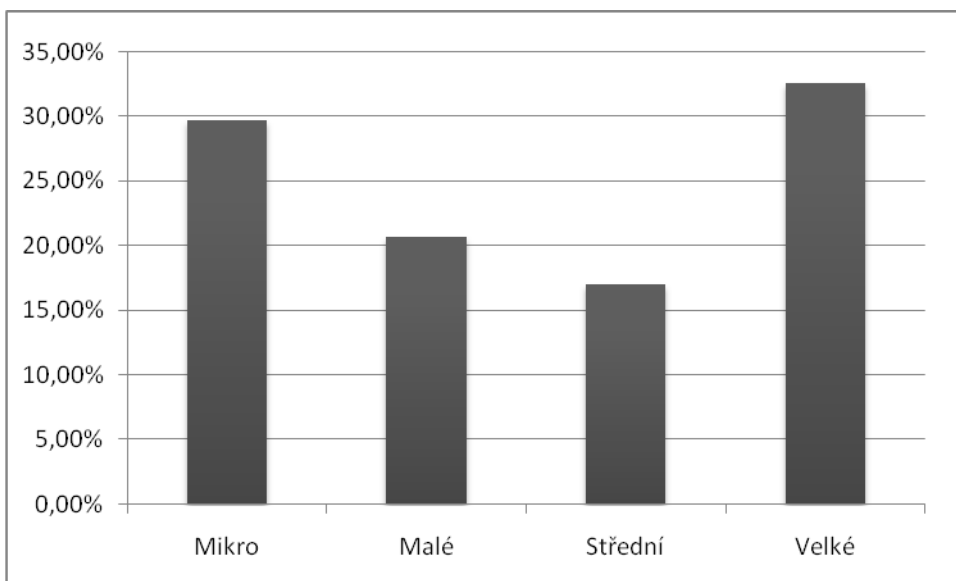


*Obr. 6: Procentuelní podíl podniků v EU dle jejich velikosti*

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: SBA Fact Sheet 09 [online]. Evropská komise. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final/sba\\_fact\\_sheet\\_italy\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final/sba_fact_sheet_italy_en.pdf)>.*

Důležitější údaje přináší srovnání výše zaměstnanosti v malých a středních podnicích, kterou znázorňuje následující grafické vyobrazení.



Obr. 7: Procentuelní podíl zaměstnanosti v podnicích EU dle jejich velikosti

Zpracování: vlastní

Pramen: SBA Fact Sheet 09 [online]. Evropská komise. [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final/sba\\_fact\\_sheet\\_italy\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final/sba_fact_sheet_italy_en.pdf)>.

Porovnáním obou dvou grafů je jasně zřejmé, že i když malé a střední podniky tvoří největší procento podnikání v EU, nedosahují zaměstnanosti ve stejném procentu. Jen malý podíl, 0,2 % velkých podniků, zaměstnává nejvíce ekonomicky činných obyvatel v EU. Jakmile se velký podnik dostane do krize, je zapotřebí, aby kapacita MSP byla schopna částečně absorbovat vzniklou nezaměstnanost. Malí a střední podnikatelé jsou podporováni ve větším měřítku, protože mají menší přístup k finančním prostředkům ze soukromého sektoru pro udržení, rozšíření a rozvoj svého podnikání.

Jedním z pilířů Lisabonské strategie je také politika týkající se malých a středních podniků. Směřuje k vytváření příznivých podmínek pro vznik a další růst těchto podniků. Jedním z prvních programových dokumentů EU pro podporu a rozvoj MSP bylo přijetí v roce 2000 Evropské charty pro malé podniky, v níž se členské státy zavázaly podporovat rozvoj MSP. V dalším kroku v návaznosti na chartu přijala Evropská komise v roce 2005 novou strategii, a to Moderní politiku malých a středních podniků pro růst a zaměstnanost. Hlavním cílem této strategie se stala efektivní koordinace všech politik EU spojených s malým a středním podnikáním a dále pak jeho harmonizace na národní a regionální

úrovni. Strategie usiluje o zlepšení podnikatelského prostředí, zjednodušení administrativních procedur, snížení administrativní zátěže a zvýšení konkurenceschopnosti MSP. Politika malého a středního podnikání se řídí hlavní zásadou „Think Small First“. Dle tohoto principu mají všechny evropské i národní politiky posuzovat všechny své iniciativy z pohledu možného dopadu na malé podniky. Do roku 2012 by mělo být podle programu EU „Better Regulation“ omezeno množství byrokracie až o 25 %, a to by mělo způsobit navýšení HDP Evropské unie až o 1,5 %, tj. ve výši cca 150 mld. euro.

Posledním dokumentem Evropské komise v oblasti MSP se v roce 2008 stal „Small Business Act for Europe“. Akt obsahuje kombinaci legislativních opatření, politických závazků a konkrétních praktických kroků, jež jsou stěžejní pro růst MSP a zlepšují jejich přístup na trhy a k finančním prostředkům či inovacím. Obsahuje deset zásad platných pro přípravu a provádění politik na úrovni členských států i na úrovni EU a slouží k vytvoření rovných podmínek pro MSP a dále pak ke zlepšení právního a správního prostředí na úrovni celé Evropské unie.

Cílem politiky Evropské unie, jak už bylo řečeno, je udržitelný rozvoj malého a středního podnikání. Tento rozvoj je ve své podstatě realizován různými formami podpory, jež se vyskytují v podobě půjček, grantů a záruk. Podpora je poskytována buď přímými programy nebo prostřednictvím programů řízených na národních či regionálních úrovních. Programy se dělí do následujících kategorií:

- Tématické možnosti financování
- Strukturální fondy
- Finanční nástroje
- Podpora mezinárodního působení MSP

Tato práce se bude blíže zabývat programy, z nichž se převážně čerpá v České republice a Itálii, tj. tématické možnosti financování a strukturální fondy EU.

### 2.5.1 Tématické možnosti financování

Do kategorie tematických možností financování spadá oblast podpory životního prostředí, energie a dopravy, inovace a výzkumu, vzdělání a odborná příprava, kultura a média a otázky zaměstnanosti.

Kategorií **životní prostředí, energie a doprava** se zabývá program LIFE+, jenž se následně dělí na podkategorie příroda a biologická rozmanitost, politika a správa životního prostředí a informace a komunikace. Dále pak Rámcový program zaměřený na konkurenceschopnost a inovaci, do něhož z pohledu životního prostředí spadá Podnikatelský a inovační program zaměřený na ekoinvestice a Program Inteligentní energie pro Evropu. Posledním programem zabývající se ekopolitikou je Marco Polo II, jehož hlavním účelem je omezit dopravní neprůjezdnost, snížit dopady nákladní dopravy na životní prostředí a zvýšit intermodalitu, a tak přispět k udržitelnému rozvoji dopravních systémů.

Do kategorie **inovace a výzkum** se řadí především rámcové programy. Konkrétně je jím Sedmý rámcový program zaměřený na výzkum a technologický rozvoj (2007–2013), jenž spravuje programy Kooperace, Myšlenky, Lidé a Kapacity.

Tab. 9: Rozdělení Sedmého rámcového programu 2007–2013

Kooperace	Program aktivně pobízí MSP k zapojení do výzkumných aktivit a společných technologických iniciativ.
Myšlenky	Program sleduje cíl aktivně podporovat soutěživost MSP mezi jednotlivými výzkumnými týmy.
Lidé	Program se zabývá zlepšením vazeb mezi hospodářskou sférou a vysokými školami.
Kapacity	Program podporuje posílení inovačních kapacit evropských MSP a sleduje jejich příspěvek k rozvoji nových výrobků a trhů orientovaných na nové technologie.

Zpracování: vlastní

Pramen: 7. rámcový program EU pro výzkum a vývoj, informační seminář [online]. Slezská universita v Opavě. [cit. 2011-02-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.slu.cz/rozvoj/rko/7RP%20Opava,%20Karvina%2010-2007.pdf>>.

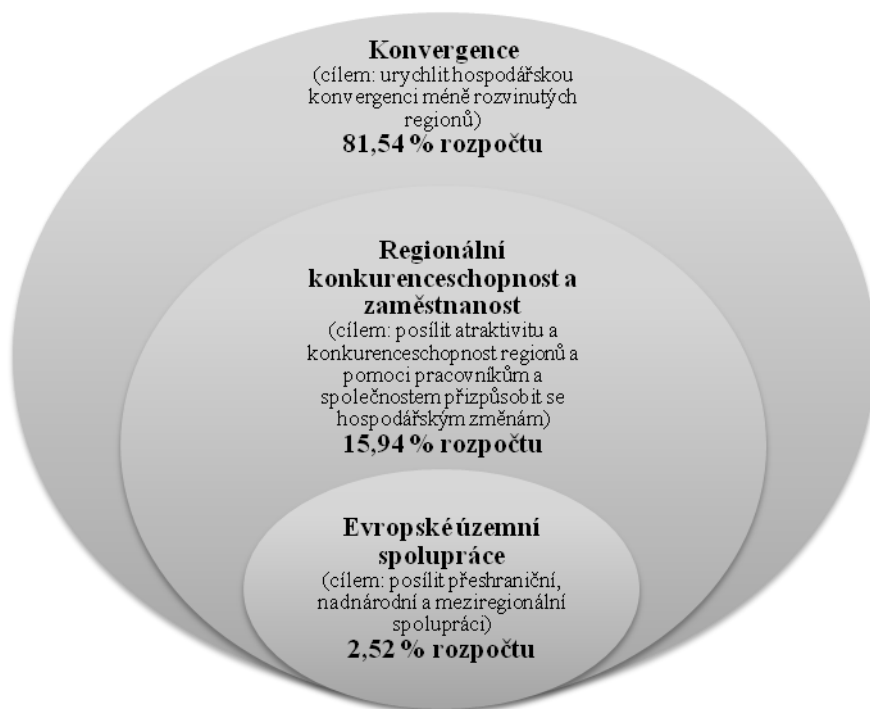
Další tematická možnost financování se týká oblasti **vzdělání a odborné přípravy**, kam se řadí Integrovaný akční program pro celoživotní vzdělávání: COMENIUS, ERASMUS, LEONARDO DA VINCI a GRUNDTVING. Zajímavým programem je Erasmus pro mladé podnikatele, jenž byl zahájen roku 2009 a je novým podpůrným programem pro MSP. Tento nový program poskytuje pomoc novým mladým podnikatelům, kteří chtějí strávit určitou dobu v zahraničním podniku na území Evropské unie a učit se od zkušených podnikatelů. Hlavním cílem tohoto programu je rozšířit znalosti, zkušenosti a informace mezi podnikateli a rozšířit trh na základě nalezení potenciálních nových obchodních partnerů či podniků v ostatních zemích Evropské unie.

Dalšími programy tematické podpory jsou Kultura a média a Otázky zaměstnanosti, jimiž se tato práce nebude blíže zabývat.

### **2.5.2 Strukturální fondy**

Strukturální fondy jsou hlavním nástrojem Evropské unie v oblasti podpory hospodářské a sociální soudržnosti sloužící k eliminování rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů. Správa těchto projektů probíhá také na národní a regionální úrovni. Evropská komise se zabývá spolufinancováním těchto projektů ve členských zemích, ale pouze v méně rozvinutých „konvergenčních“ regionech. V ostatních regionech je dáвана přednost nepřímým nástrojům, jako jsou programy pomoci s přípravou k podnikání a ostatní podpůrné služby, podnikatelské inkubátory, mechanismy přenosu technologií, tvorba partnerství atd.

Pro současné období 2007–2013 jsou cílové strategie rozděleny do následujících fondů: Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Evropský fond sociální soudržnosti. Strategie spravují hlavní cíle politiky Evropské unie, což blíže definuje následující schéma.



Obr. 8: Strategie zacílení Strukturálních fondů Evropské unie

Zpracování: vlastní

Pramen: Regionální politika EU [online]. Fondy Evropské unie. [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

#### a. Evropský fond pro regionální rozvoj

Hlavním a současně nejrozšířenějším fondem Evropského společenství je Evropský fond pro regionální rozvoj, jenž podporuje MSP. Fond je specifický tím, že na rozdíl od ostatních tento nepadá přímo pod dozor Evropská komise, ale pod vnitrostátní a regionální orgány, jež jsou současně kontaktním místem pro podání žádostí o financování. Kontaktní místa mohou současně tvořit poradní orgány pro MSP na regionální úrovni. Cíl fondu směřuje ke snížení nerovností rozvoje regionů a k hospodářské soudržnosti v rámci celé Evropské unie. Zabývá se podporou posílení **regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti**, které spravuje hned v celé řadě oblastí jako:

- Podnikání, inovace a konkurenceschopnost malých a středních podniků – instruktáž při podnikání, inovační technologie a systémy řízení v malých a středních

podnicích, inovace v oblasti ekologie, lepší využití informačních a komunikačních technologií.

- Zlepšení regionálního a místního prostředí pro malé a střední podniky – přístup MSP ke kapitálu při zahájení podnikání a ve fázi růstu, podnikatelská infrastruktura a podpůrné služby pro MSP, regionální a místní výzkum či technologický rozvoj.
- Mezinárodní a příhraniční spolupráce MSP.
- Investice do lidských zdrojů (financování tohoto programu probíhá současně ze zdrojů Evropského sociálního fondu).

#### **b. Evropský sociální fond**

V současném období podporuje oblast MSP z hlediska předvídání a zvládání hospodářských a sociálních změn spojených hlavně s hospodářskou krizí. Stanovuje si za cíl **regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**, kde základními aktivitami jsou především zvýšení adaptability pracovníků a podniků, zlepšení přístupu k zaměstnání a zapojení na trhu práce a podpora partnerství pro reformu v oblastech zaměstnanosti a začlenění. Další cíl podporuje v nejhůře prosperujících regionech **konvergenci**, v níž se zaměřuje na navýšení a zkvalitnění investic do lidského kapitálu. Zabývá se zlepšením vzdělávacích a přípravných systémů, ale také akcemi zaměřenými na rozvoj institucionálních kapacit a efektivity veřejné správy na národní, regionální a místní úrovni.

#### **c. Zemědělský rozvojový fond**

Fond se zabývá především zlepšením konkurenceschopnosti v oblasti farmářství a lesního hospodářství, životního prostředí a venkova a zlepšení kvality života a diversifikaci zemědělského hospodářství. Podpora se soustředí především na priority národních strategií rozvoje venkova a zakládá se na strategických zásadách Společenství jako jsou například zlepšení konkurenceschopnosti zemědělských a lesnických sektorů, zlepšení životního prostředí a venkova, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a podpora diversifikace.



#### **d. Společné evropské projekty pro mikropodniky a středně velké podniky**

Jedním z těchto projektů je společná iniciativa Evropské komise a Evropského investičního fondu s Evropskou investiční bankou, **JEREMIE**. Jejím cílem je více zpřístupnit financování nejmenším a středně velkým podnikům formou poskytování mikroúvěrů, investičního a rizikového kapitálu nebo záruk. Důraz je především kladen na zakládání těchto podniků a na přenos technologií. Iniciativa je řízena jako součást programů Evropského fondu pro regionální rozvoj a projekty jsou tedy řízeny na regionální a národní úrovni. Projekty JEREMIE jsou v současné době aplikovány v 9 členských zemích, mezi které patří i italské regiony.

Další ze sledovaných programů, **JASMINE**, vznikl spojením iniciativ Evropské komise, Evropského investičního fondu a Evropské investiční banky a je programem doplňujícím pro program JEREMIE. Hlavním úkolem je poskytovat technickou podporu institucím, jež se zabývají mikrofinancováním, aby se zvýšila jejich věrohodnost jako finančních zprostředkovatelů a aby snáze získaly finanční kapitál. Program se zaměřuje na zlepšení přístupu k financování pro malé podniky a nezaměstnané, kteří by se chtěli stát samostatně výdělečně činnými, ale tradiční zdroje financování jsou pro ně nedosažitelné. Tento projekt se nachází ve své pilotní fázi od roku 2009 po dobu 3 let.<sup>21</sup>

#### **2.5.3 Porovnání Itálie a České republiky ve výši čerpání z prostředků EU**

Fiskální politika Evropské unie je z velké části spojena s myšlenkou vzájemné solidarity mezi členskými státy. Itálie je jednou z vyspělejších evropských zemí a zakládající zemí EU a i díky svému historickému vývoji více prosperující zemí. Naproti tomu Česká republika je zemí, jež využívá tohoto principu solidarity a zdroje čerpá. Politika EU princip solidarity hájí tím, že se nejedná o jednosměrný peněžní tok, ale naopak moderní infrastruktura, výroba, udržitelné využití zdrojů a lepší vzdělávání či odborná příprava obyvatel v méně vyspělých regionech přináší pozitivní dopady na obyvatele ve více vyspělých regionech.

---

<sup>21</sup> Program podpory Evropské unie malým a středním podnikům. Přehled hlavních možností financování dostupné proevropské SME, s. 1–16.

Pro současné období 2007–2013 jsou přiděleny zdroje EU k čerpání v následující výši a programech.

*Tab. 10: Výše přidělených prostředků z fondů EU dle jednotlivých cílů*

	<b>Česká republika</b>	<b>Itálie</b>
Konvergence	25,9 mld. €	21,6 mld. €
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	0,412 mld. €	6,3 mld. €
Evropská územní spolupráce	0,389 mld. €	0,846 mld. €
<b>Celkem</b>	<b>26,701 mld. €</b>	<b>28,746 mld. €</b>

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Práce pro regiony. Regionální politika EU 2007–2013 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, leden 2008 [cit. 2011-03-08]. s. 19–20. ISBN 92-79-03772-2. Dostupný z WWW: <[http://ec.europa.eu/regional\\_policy](http://ec.europa.eu/regional_policy)>.*

Prostředky jsou přiděleny v České republice do programů zvýšení konkurenceschopnosti, podpory výzkumu a vývoje, inovace, rozvoje trvale udržitelné turistiky, vzdělávání, zaměstnanosti a sociální soudržnosti, rozvoje informační společnosti, omezení administrativní zátěže, zlepšení dopravní dostupnosti a trvale udržitelného rozvoje venkova a měst.

V Itálii jsou prostředky rozděleny do programů rozvoje znalostních sítí, zvyšování životní úrovně, bezpečnosti, sociálního začlenění, na podporu vytváření obchodních klastrů, na podporu služeb a konkurenceschopnosti či na podporu internacionalizace a modernizace hospodářství.

Rozdělení do výše zmíněných sektorů se odvíjí od požadavků ekonomiky a od její rozvinutosti, protože každá ze zemí má za úkol s přidělenými částkami splnit své cíle. V obou ekonomikách jsou to cíle rozdílné. V České republice je hlavním cílem dosáhnout průměrné hospodářské úrovně EU 25, a to především splněním cílů zvýšení míry zaměstnanosti z 64,8 % v roce 2005 na 66,8 % do roku 2015 a v tom samém období také zvýšení podílu HDP věnovaných na vědu a výzkum z 1,42 % na 2,2 %. V Itálii jsou nastaveny cíle především v oblasti přispění k průměrnému ročnímu růstu HDP z 2,4 % na

3,1 % v regionech konvergence a ve zvýšení zaměstnanosti v těchto regionech ze zhruba 45 % na 50 %.<sup>22</sup>

Je zřejmé, že zacílení vydaných prostředků se výrazně liší. Itálie se zaměřuje především na podporu udržitelného rozvoje a podporuje jen méně vyspělé regiony státu. V České republice je situace opačná, podpora plyne do všech regionů vyjma Prahy. Podpory jsou poskytovány na růstové programy a proces dohánění vyspělejších ekonomik Evropské unie.

#### **2.5.4 Small Business Act**

Small Business Act byl přijat v roce 2008 Evropskou radou jako nová strategie pro zlepšení podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky. Akt je výsledkem politiky Evropské komise a členských států, jež se snaží o vytvoření nového rámce, jenž bude obsahovat nástroje politiky podnikání. Základním pilířem je především Evropská charta pro malé a střední podniky a moderní politika malých a středních podniků. K zavedení aktu do účinnosti se mají členské státy Evropské unie řídit zásadou subsidiarity.

Hlavní myšlenkou aktu je zajištění nejpříznivějších rámcových podmínek pro malé a střední podnikatele. Společenské podvědomí v daném regionu má jednotlivce motivovat k zahájení podnikatelské činnosti a podnikání vlastní má chápat jako přínos, který přispívá k růstu zaměstnanosti a hospodářské prosperity regionu. K dosažení příznivého prostředí pro podnikatele je třeba změnit vnímání samotné úlohy podnikatelů a postupování rizika. Vláda každého státu a taktéž veřejná média by měly ve své prezentaci více uznávat podnikání a s ním ochotu podnikatelů podstupovat riziko. Vytváření nových regionálních předpisů by se mělo řídit v budoucnu v souladu se zásadou „Think Small First“.

Iniciativa Small Business Act si klade za cíl zlepšit obecný přístup vládní politiky k podnikání a v legislativním procesu přímo zakotvit výše zmíněnou zásadu, jež tak pomůže zvládnout dlouhodobé potíže bránící rozvoji malého a středního podnikání.

---

<sup>22</sup> Práce pro regiony. Regionální politika EU 2007 – 2013, s. 19 - 20.

V iniciativě byl zaveden soubor deseti zásad platných pro přípravu a provádění národních politik i v rámci celé Evropské unie. Zásady zajišťují přidanou hodnotu na úrovni celé Evropské unie, zajišťují vytváření rovných podmínek pro malé a střední podniky a přispívají ke zlepšení právního a správního prostředí v rámci celé unie.

Byly vytvořeny následující zásady:

- Vytvořit prostředí, v němž budou podnikatelé a rodinné podniky moci vzkvétat a podnikání bude odměňováno.
- Zajistit, aby čestní podnikatelé, kteří čelí úpadku, dostali rychle druhou šanci.
- Navrhnout pravidla v duchu zásady „Think Small First“.
- Přimět orgány státní správy, aby reagovaly na potřeby malých a středních podniků.
- Přizpůsobit nástroje veřejné politiky potřebám malých a středních podniků, tj. usnadnit účast malých a středních podniků na veřejných zakázkách a lépe využívat možnosti státní podpory pro malé a střední podniky.
- Usnadnit přístup malých a středních podniků k financování a rozvinout právní a podnikatelské prostředí podporující včasné úhrady obchodních transakcí.
- Pomoci malým a středním podnikům více těžit z příležitostí, jež nabízí jednotný trh.
- Podporovat zvyšování kvalifikace v malých a středních podnicích a všechny formy inovací.
- Umožnit malým a středním podnikům, aby výzvy ochrany životního prostředí přeměnily na příležitosti.
- Povzbudit a podporovat malé a střední podniky při využívání výhod růstu trhů.<sup>23</sup>

Již od začátku iniciativy (od roku 2008 do roku 2010) bylo díky těmto zásadám dosaženo mnoha úspěchů. Průměrná doba na založení společnosti v celé Evropské unii klesla z dvaceti dnů na pouhých devět a náklady byly sníženy ze 485 euro na 399 euro. Státní orgány se zavázaly platit faktury do 30 dnů. Došlo také ke zjednodušení přístupu k veřejným zakázkám pro malé firmy. Postupně dochází k odstraňování překážek, jež brání malým a středním podnikům v uvádění nových nápadů na trh.

---

<sup>23</sup> Small Business Act, s. 4.

Evropská unie i přes značné úspěchy plánuje pokračovat v procesu podpory MSP, za nímž vidí další potenciál růstu. K prioritním oblastem pro vyšší úsilí se řadí hlavně usnadnění přístupu k financím, přizpůsobení regulace potřebám malých firem a rozšíření tržních příležitostí v rámci celé Evropské unie.<sup>24</sup>

## **2.6 Zhodnocení efektivity podpory malého a středního podnikání na území České republiky**

Celková problematika podpory MSP se nevztahuje pouze na strukturu poskytované podpory. Je zapotřebí se zabývat také celým hospodářským vývojem České republiky. Podnikatelská struktura začala v zemi nově vznikat až po 50leté odmlce, tj. po revoluci v roce 1987. O tradici rodinného podnikání či soukromého podniku nelze v praxi hovořit. Nejstarší porevoluční podniky se v současnosti dožívají cca 20 let své existence. Řízení podniku je v rukách svých zakladatelů, kteří postupně zaučují novou generaci podnikatelů zakládající tradici rodinného podnikání.

Nejrozšířenější právní formu malého a středního podnikání v České republice tvoří osoby samostatně výdělečně činné, jež jsou následovány společnostmi s ručením omezeným, veřejnou obchodní společností a v malém měřítku komanditní společností. Tyto společnosti jsou dále následovány velikány v podobě akciových společností. V případě akciových společností taktéž nelze hovořit o tradici rodinného podnikání. Mnohé z nich vznikly jako pozůstatek centrálně řízené ekonomiky a jako důsledek privatizace.

Stále více se podniky potýkají s globalizací konkurenčního prostředí a už neplatí, že zákazník si hledá své zboží, naopak výrobce zboží si hledá svého zákazníka. Již neplatí, že co maloobchodník nakoupí, to prodá. Trh se od počátku 90. let změnil. Nabídka zboží se začala rozšiřovat a ubylo čekacích dob. Prodávající se musí nyní více zaměřovat a znát svého zákazníka. Musí pracovat na marketingové strategii firmy, dbát na dobré jméno firmy, budovat prestiž a podvědomí spotřebitelů o své produkci a v neposlední řadě motivovat zákazníka ke koupi.

---

<sup>24</sup> Příběhy o úspěších. Small Business Act – zvýšení rychlosti,  
<[http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index_cs.htm)>.

Marketing je pro mnohé podnikatele neznámý pojem, který doposud nepotřebovali, ale s narůstající konkurencí narůstá také potřeba zviditelnění podnikání. Pro tyto potřeby jsou důležitou podporou kurzy dalšího vzdělávání a školení, které pořádá jak Ministerstvo práce a sociálních věcí, ale také semináře konané ve spolupráci Ministerstva průmyslu a obchodu a Agenturou pro regionální rozvoj.

Agentura CzechInvest napomáhá všem malým a středním podnikům s přístupem k programům podpory Ministerstva průmyslu a obchodu. V rámci podpory poskytuje také školení, semináře a napomáhá vytváření klastrů. Podniky, jež se sdružují v klastrech a společně žádají o podporu, mají mnohem větší šanci uspět. Společně tvoří stabilní podnikatelskou jednotu, která je schopna se podpořit i mezi sebou. Klastry nahrazují v České republice chybějící strukturu středních podniků, tj. podnikání s víceletou tradicí.

Neefektivní je hlavně administrativa spojená se získáváním zdrojů z fondů. Náročnost tohoto procesu vede ke vzniku dalších firem, jež se zaměřují na pomoc malým a středním podnikům a poté inkasují provizi v podobě procent ze získané podpory. Tento fakt má za následek menší efektivnost získaných zdrojů. Větší přímost investic by jistě zabránila ztrátám, jež vznikají v průběhu procesu. Obr. 4 znázorňuje, jak těžké je v České republice dosáhnout zlepšení administrativních procesů. Zbytečná odmlka mezi studií, návrhem řešení a jeho implementací jen napomáhá vytváření dalších struktur přizivujících se na systému.

Struktura nabízených programů je kvalitní, každý z podnikatelů má možnost si najít program, jenž mu umožní dále rozvíjet podnikání. Jako každá z evropských zemí nejvíce je podporována inovativní a hi-tech výroba a s ní spojený výzkum a vývoj, tj. programy OPPI. Vládní orgány si uvědomují, že časy, kdy Česká republika byla jedním z předních průmyslových zemí, jsou dávno pryč. Je potřeba od počátku podnikání směřovat správným směrem. Méně je už podporována oblast obchodu. Maloobchodníkům se již tolik příležitostí nedostává. Podporu tak realizují především regionální orgány, jež si musí uvědomit, že i z hlediska daňových výnosů je třeba, aby na území jejich regionu žili úspěšní lidé, kteří svým příjmem také přispívají k zabezpečení potřeby obcí.

Nabídka programů je dále doplněna o všeobecné programy podpory malého a středního podnikání ze zdrojů Evropské unie, které jsou poskytovány ve stejné struktuře všem členským státům. V posledních letech narůstají zkušenosti s čerpáním z těchto programů. Přímo úměrný tomuto nárůstu je také nárůst vyčerpaných finančních prostředků. Česká republika se proto stává mnohem větším příjemcem peněz ze zdrojů Evropské unie než jejich vkladatelem a postupně se díky rozvoji národního hospodářství dostává na úroveň států EU 15.

Podpora napomáhá především ke zkvalitňování struktury podnikání a buduje silné pilíře pro další růst. Jak již bylo zmíněno výše, tradice českého podnikání je zatím v počátcích, proto je třeba budovat silný vztah obyvatel státu k samozaměstnávání, aby i oni přispěli k větší konkurenceschopnosti České republiky na mezinárodním trhu. Struktura programů je dostačující. Zbývá pouze podnítit fyzické osoby k založení podniku a stávající malé a střední podnikatele motivovat k dalšímu rozvoji jejich podnikání.

Rozvoj malého a středního podnikání je o to významnější v oblastech s upadajícím těžkým a důlním průmyslem. Růst podnikatelské činnosti v dané oblasti je schopen absorbovat vzniklou nezaměstnanost a přispět k založení nové tradice podnikání regionu. Tento úkol by měli převzít především mladí lidé, kteří jako první z dané oblasti mají rozdílné vzdělání a jsou schopni tak přetvořit strukturu podnikání s využitím méně kvalifikované pracovní síly z upadajícího sektoru průmyslu. K rozvoji takového podnikání je zapotřebí státní pomoci, protože v těchto regionech se vyskytuje nedostatek finančních prostředků. Státní záruky a správná podpora by tento problém mohly vyřešit již v průběhu několika let.

### **3 Programy podpory MSP v Itálii**

Historický vývoj podnikání malých řemeslníků a podniků plně souvisí s rozvojem italského průmyslu. Oba druhy podnikání mají své kořeny, jež se opírají o práci jedince a o poznatky jeho práce, tj. výzkumu a vývoje. Historický vývoj jasně dokazuje, že malé a střední podnikání je schopné úspěšně překonat „ropné šoky“ ze sedmdesátých let, dále bylo schopné se vypořádat s výzvou globalizace v letech devadesátých a v současnosti se díky své flexibilitě a inovační strategii zdárně vypořádává se současnou recesí. V sedmdesátých a osmdesátých letech se MSP plně vázalo na dané teritorium. V současné době je jeho možný dosah rozšířen nejen na území celé Itálie, ale i do zahraničí. Problémem italského malého a středního podnikání je však ten, že úspěšný podnik nemá tendenci se rozšiřovat a vytvářet rozsáhlejší činnost. Velké množství malých a středních podniků má úspěch na mezinárodní sféře v podobě 18% podílu MSP na celkovém vývozu. Uvedené procento svědčí o silném zakotvení MSP v hospodářské struktuře Itálie.

#### **3.1 Financování podpor podnikání v Itálii**

Hlavním účelem italské národní hospodářské politiky je vytvoření optimálního prostředí pro další rozvoj a udržení úrovně rozvinutosti podnikání. Hlavní podporu podnikatelům poskytuje Ministerstvo pro hospodářský rozvoj, Ministerstvo pro evropskou politiku a regiony, Obchodní komory, Asociace malých a středních podniků a agentura Invitalia.

Podpora je především poskytována všem inovačním podnikům a pak podnikatelům s dlouholetou tradicí na překlenutí krátkodobých finančních problémů. Informační podporou se zabývá především Asociace malých a středních podniků a je poskytována jak začínajícím podnikům, tak i stávajícím přímo v daném regionu, aby byla dosažena přímá účinnost na dané podnikatelské prostředí. Na národní úrovni operuje agentura Invitalia, jež je hlavním poskytovatelem finanční i poradenské podpory v oblasti investic.



Cílem italské vlády je posílit MSP a zavést přiměřené nástroje podpory. Nicméně většina rozhodnutí se za posledních dvacet let stále více váže na rozhodnutí orgánů Evropské unie a její politiky malého a středního podnikání.

V nejlepším zájmu celé země je plně podporovat MSP, poněvadž jen jeho podíl v sektoru zemědělství tvoří příspěvek k HDP ve výši cca 150 miliard euro, tj. 12,5 % čisté národní přidané hodnoty, průmyslové podniky se mohou připsat 58, 6 miliard euro, stavebnictví se podílí 35,4 miliardami euro a oblast služeb přináší 53, 9 miliard euro.<sup>25</sup>

Vnitrostátní investice na podporu investování v malých a středních podnicích se řídí těmito ustanoveními:

- Vytvoření nových a modernizace stávajících výrobních zařízení, zákon č. 488/1992.
- Investice do revitalizace průmyslových oblastí, zákon č. 181/1989.
- Podpora samozaměstnávání, vyhláška č. 185/2000.
- Podnikání žen, zákon č. 215/1992.
- Výzkum a technologické inovace, zákon č. 140/1997 a integrovaný balíček pobídek inovace.
- Rozvoj potravinářského průmyslu, zákon č. 266/1997.
- Nové investice pro nová pracovní místa, zákon č. 388/2000.

Všechny tyto zákony a vyhlášky se snaží podpořit další rozvoj malého a středního podnikání. Zaměřují se především na rozvoj stávajícího podnikání a v druhé řadě pak na zakládání nových inovačních podniků.

### **3.2 Ministerstvo pro hospodářský rozvoj**

Ministerstvo pro hospodářský rozvoj je hlavním orgánem zabývajícím se strukturou národního hospodářství. Řeší problematiku podnikání, jeho financování a podpory.

---

<sup>25</sup> Dipartimento per l'impresa e l'internalizzazione,  
<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&viewType=0&idarea=1=563&idarea2=886&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,14&andorcat=AND&idmenu=1366&partebassaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012024&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&viewType=0&idarea=1=563&idarea2=886&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,14&andorcat=AND&idmenu=1366&partebassaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012024&directionidUser=0)>.

### **3.2.1 Záruční fond pro malé a střední podniky**

Centrální Záruční fond pro malé a střední podniky stanovuje zákon č. 672/96 platný od roku 2000. Jeho účelem je podpora přístupu k finančním zdrojům pro malé a střední podniky prostřednictvím poskytování veřejných záruk. Žadatelé předkládají své žádosti agentuře Invitalia, národní agentuře pro příliv investic a rozvoje podnikání, která spravuje všechny záležitosti týkající se řízení finanční podpory fondu. Intervence agentury se týkají podpory na záchranu společnosti, jež se skládá z finanční podpory zaměřené na udržení chodu firmy po dobu nezbytně nutnou, aby stihla vypracovat záchranný plán na restrukturalizaci podniku nebo plán pro likvidaci. V případě volby plánu na záchranu podniku se průmyslově-finanční plán zaměřuje na obnovení podniku a jeho dlouhodobou životaschopnost.

Díky centrálnímu záručnímu fondu mají firmy možnost získat dodatečné finanční prostředky bez zajištění, tj. bez nákladů na ručení dluhopisy a pojištění, z částek zaručených fondem. Jedná se až o 60 % požadovaných finančních prostředků ze strany firem až do výše 1,5 milionu euro. Podle průzkumů má až 99 % podniků přístup k financím v rámci tohoto projektu.

Z důvodu úspěšnosti projektu v minulých letech byla navýšena částka pro vyčerpání podpory na období 2008–2012 na 2 miliardy euro. Mechanismus fungování fondu vytváří tzv. pákový efekt, jenž může působit jako multiplikátor veřejných zdrojů, a tak je kvalifikován jako účinný nástroj průmyslové politiky (dle předpokladů Ministerstva pro hospodářský rozvoj se 1 euro dotací v podnikatelském systému přemění až na 16 euro).

Záruka za půjčky ekonomických subjektů je poskytována buď formou přímou, nepřímou nebo kombinovanou. Ve formě přímé se do pozice ručitele dostává sám stát. Nepřímou formu pak zaručují záruční fondy a forma kombinovaná je poskytována na základě kooperace státu, Záručního fondu a Evropské unie.

Výbor, jenž se zabývá kontrolou žádostí a spravováním Záručního fondu a má 22 členů dle vyhlášky Ministerstva pro hospodářský rozvoj, poskytuje konzultace a vyhodnocuje jednotlivé žádosti.

Princip fungování programu spočívá v poskytování záruk na úvěry MSP, kteří potřebují finanční prostředky pro zabezpečení své obchodní činnosti. Vzhledem k tomu, že vláda poskytne bance ručitelství za vypůjčené peněžní prostředky, je poskytnutá půjčka pro banku bezriziková a v případě platební neschopnosti je ztráta banky kompenzována z Centrálního záručního fondu.<sup>26</sup>

### 3.2.2 Revolvingový fond pro technologické inovace

Program podpory vznikl již v roce 1982 na základě zákona č. 46/1982 a s každoročními úpravami funguje dodnes. Jeho cílem je formou víceletých programů podpořit pomocí finančních prostředků vývoj nových výrobků a postupů a dále pak přispět ke zlepšení stávajících výrobků či výrobních procesů.

Prostředky podpory mohou být poskytnuty v oblastech **průmyslového výzkumu** a v aktivitách zaměřených na získání nových znalostí potřebných pro vývoj nových produktů, postupů nebo služeb a pro dosažení výrazného vylepšení procesů, produktů či služeb. V oblasti **experimentálního vývoje** jsou formulovány výsledky průmyslového výzkumu do plánů nebo jsou navrženy postupy k zavedení nových výrobků, procesů či služeb do prodeje a ke komerčnímu využití. Podpora se týká již vytváření prototypů a jejich testování.

Nárok na čerpání podpory mají všechny organizace se stálou provozovnou v Itálii, jež vyvíjejí činnost v oblasti průmyslu, zemědělství, řemeslné výrobě, ve výzkumných centrech, a další subjekty, jež jsou uveřejněny Ministerstvem pro hospodářský rozvoj.<sup>27</sup>

---

<sup>26</sup> Fondo di aranzia per le piccole e medie imprese e consorzi,  
<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2012414](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&id=2012414)>.

<sup>27</sup> Fondo Innovazione Tecnologica,  
<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&idmenu=890&idarea1=537&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003170&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&idmenu=890&idarea1=537&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003170&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0)>

### 3.2.3 Podpora výrobních investic pro malé a střední podniky

Systém podpory pro produktivní investice byl zaveden zákonem č. 296/2006. Nová pravidla povolují finanční podporu investic do výrobních technologií s důrazem na industrializaci výsledků výzkumu a experimentálního vývoje. Jedná se především o programy zaměřené na úspory energetické či na snížení dopadu výrobních organizací na životní prostředí.

Tyto investice jsou prioritně zaměřeny na oblast technologie „průmyslové inovace a projekty“ a akce s tím spojené. Cílem je podpořit začínající podnikatele v programu rozvoje malého podnikání „Start-up“, industrializaci výsledků výzkumu a experimentálního vývoje, realizace investičních energeticky úsporných programů, jež mají snížit dopad na životní prostředí, a dále se dle zvláštního dekretu ministra hospodářského rozvoje má sledovat dosažení těchto vytyčených cílů.<sup>28</sup>

Příjemcem podpory se může stát jakýkoliv malý a střední podnik, jenž splňuje podmínku kvalifikace MSP dle EU, jež byla uvedena v kapitole č. 2.

### 3.2.4 Průmysl 2015

Dle zákona č. 296/2006 byla ustanovena nová strategie pro rozvoj a konkurenceschopnosti výrobních podniků. Hlavní podpora se vztahuje na rozšíření inovovaných výrobních linek, jež integrují výrobu, pokročilé služby a nové technologie ve střednědobém a dlouhodobém horizontu.

Cílem je podpořit obchodní a finanční sítě k zajištění strategického přemísťování italského průmyslu v globální ekonomice, jež je vysoce konkurenční. Klíčová strategie má za úkol

---

<sup>28</sup> Regime di aiuto per gli investimenti produttivi innovativi,  
<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&idmenu=908&idarea1=626&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003264&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&idmenu=908&idarea1=626&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003264&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0)>.

definovat hlavní hnací síly změn v oblasti inovací, aby mohl být správně nastolen směr politiky podpory.<sup>29</sup>

Tento program spravuje především agentura Inivitalia, jež ho dále rozčlenila na další hlavní proudy programu:

- Zahraniční investice
- Konkurenceschopnost podniků
- Územní rozvoj

Mezi podporu poskytovanou programem Průmysl 2015 se řadí také **ochranná známka „Made in Italy“**.

Známka je vydávána na italskou produkci hlavně v oblasti nábytku, keramiky, textilu, oděvů, kůže, obuvi a šperků. Iniciativa je převážně věnována na podporu oblastních podnikatelských sdružení a institucí.

Základní oblasti označené ochrannou známkou znázorňuje následující obrázek.

---

<sup>29</sup> Industria 2015,

<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&viewType=0&idmenu=1300&idarea1=846&idarea2=551&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,10&andorcat=AND&partebassaType=0&idareaCalendario1=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012714&idarea4=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&viewType=0&idmenu=1300&idarea1=846&idarea2=551&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,10&andorcat=AND&partebassaType=0&idareaCalendario1=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012714&idarea4=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0)>.

Obor keramiky	<ul style="list-style-type: none"> <li>• problematika oživení značky a zájmu o vzdělávání v oboru.</li> <li>• každoroční aktualizace informační a propagační sítě obchodní společnosti.</li> </ul>
Obor zlatnicví a šperkařství	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vytvořeny "spolupracující instituty", které s podporou ministerstva a místních orgánů navázaly průmyslovou spolupráci a realizují společný mezinárodní marketing.</li> </ul>
Obor technických textilií	<ul style="list-style-type: none"> <li>• cílem je vytvořit možnost srovnání mezi jednotlivými výrobci v textilním průmyslu, aby nedocházelo k sjednocování všech výrobců v rámci EU - "Made in EU".</li> </ul>

Obr. 9: Oblasti označované ochrannou známkou „Made in Italy“

Zpracování: vlastní

Pramen: Mada in Italy [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW:

<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&idmenu=948&idarea1=846&andor=AND&idarea2=0&sectionid=2,10&idarea3=0&andorcat=OR&parteba ssaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&idarea4=0&idareaCalendario1=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0&id=2017763&viewType=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&idmenu=948&idarea1=846&andor=AND&idarea2=0&sectionid=2,10&idarea3=0&andorcat=OR&parteba ssaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&idarea4=0&idareaCalendario1=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0&id=2017763&viewType=0)>.

Průběžně jsou zařazováni noví výrobci, kterým je udělena výsada užívat ochrannou značku „Made in Italy“. Seznam oborů je průběžně doplňován a prospěch z uvedení značky na výrobku mají mít všechny zapojené podnikatelské subjekty.

Za poslední hodnocené období roku 2009 bylo do projektu vloženo až 2,2 miliardy euro, které využilo 443 velkých, 362 středních a 1041 malých podniků.<sup>28</sup>

### 3.2.5 Snižování administrativní zátěže podnikatelů

Italští podnikatelé si od března roku 2011 mohou založit podnik do 24 hodin. Byl zaveden postup, jenž umožní založení společnosti bez byrokratických nepříjemností. Podnikatel pouze zašle elektronický formulář na Obchodní rejstřík, jenž ho po registraci přímo předá finančnímu úřadu a správě sociálního zabezpečení.

Zlepšení bylo dosaženo na základě řady opatření, jež Itálie a další členské státy EU přijaly na základě dokumentu Small Business Act z roku 2008.<sup>30</sup>

### **3.3 Zhodnocení efektivity poskytovaných podpor na území Itálie**

Malé a střední podnikání, jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly, má na území Itálie již mnohaletou tradici. Malé a střední podniky dávají základy vzniku velkých a stabilních podnikatelských subjektů. Hlavní hnací silou italského hospodářství jsou rodinné podniky, jež nabízejí většinu pracovních pozic. Rodinné podniky se vyskytují ve všech rozměrech a právních formách. Úspěšnost původně malého a středního rodinného podnikání lze ukázat na podnikání rodiny Agnelli (Fiat) nebo tradici rodiny Ferrero.

Podpora podnikání v Itálii se ve velké míře rozrostla v 70. a 80. letech minulého století díky ropné krizi. V této době měla spíše podobu státních subvencí, aby se podnikatelé dokázali vyrovnat s extrémně zvýšenými cenami vstupů a dále pak nezvyšovali ceny své finální produkce pro koncového zákazníka. V této době také mnohé neefektivní podnikání skončilo.

Celou strukturou podpory malého a středního podnikání se táhne hlavní myšlenka dalšího rozvoje rodinného podnikání. Každý Ital má silný vztah k celé své rodině. Efektivita zaměstnávání rodinných příslušníků je mnohdy na pováženou, avšak v rodinných podnicích tento systém přináší pozitivní dopady. Všichni členové se tak svým dílem podílí na profitu rodiny. Ve výchově další generace se již promítá silný vztah k podnikatelské činnosti a další generace vždy přinese do podnikání nové nápady. Rodinné podniky procházejí samoinovativním procesem s každou nastupující generací, jež se do podnikání zapojí. Zdárným příkladem je Olearia Geraci S.r.l., jež je představena v následující kapitole.

---

<sup>30</sup> Small Business Act – zvýšení rychlosti, <[http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index_cs.htm)>.

Složení národní podpory malého a středního podnikání v Itálii má rozdílné rysy než poskytovaná podpora na území České republiky. Soustředí se mnohem více na podporu dalšího růstu podniku a na podporu konkurenceschopnosti. Cílem je především podpora již zavedených podniků s tradicí, tj. rodinných. Začínajícím podnikatelům jsou postupně odstraňovány hlavně administrativní překážky. Na území státu existují asociace, jež se zabývají rozvojem podnikání mladých, Confidustria Giovani Imprenditori, a podporují podnikání žen, Associazione Imprenditrici e Donne Dirigenti di Azienda.

Hlavním nástrojem pro zdůraznění tradičnosti podnikání se stala ochranná známka „Made in Italy“ nebo „100 % Made in Italy“, jež je udělována na základě prokázání, že produkt je doopravdy 100% produkcí z Itálie včetně použitého materiálu. Známkou nelze bez získané licence použít a státními orgány je přísně střeženo její případné zneužití. Vzhledem k tomu, že se jedná o projekt, jenž byl spuštěn v roce 2008, počty čerpajících podniků uvedené v podkapitole 4. 2. 4 Průmysl 2015 jen dokazují úspěšnost realizované podpory.

Pro řešení současné krize vláda operativně zařadila mezi formy podpory i překlenovací úvěry pro podnikatele, kteří se dostali do krátkodobých finančních potíží. Balíček však neslouží jako záchranné lano pro finančně nezdravé podniky, protože hlavním poskytovatelem je banka, jež si sama určí dle svých kritérií, zda úvěr poskytne. Stát napomáhá získání úvěru pouze jako ručitel za nesplacenou část půjčky. Banka si tudíž může být jistá, že své peníze dostane zpět. Tento nástroj podpory byl zaveden podobně jako v sedmdesátých letech, ale pouze jako nástroj nepřímých subvencí. V žádném případě se nejedná o „záchranný balíček“ ze státního rozpočtu Itálie.

Malí a střední podnikatelé z méně ekonomicky rozvinutých regionů mohou také čerpat finance z rozvojových programů Evropské unie. Jedná se především o jižní část země, kde hlavní formou obživy je stále zemědělství a vyskytuje se zde také vysoká míra nezaměstnanosti. Podporuje se zde i nadále zakládání nového podnikání a dále rozvoj a inovativní snaha stávajících podnikatelů. Na severu země se může čerpat především z programů na podporu inovace a konkurenceschopnosti. Hlavním problémem jihu země je odliv ekonomicky aktivních mladých obyvatel, kteří si své zaměstnání často hledají na



severu, kde je více pracovních příležitostí. I úbytek mladé generace a příbytek emigrantů ze severní Afriky (nekvalifikované pracovní síly) přispívá k zaostávání regionu.

Podpora malého a středního podnikání je tudíž v Itálii rozpolcená. Existují programy podpory určené především jižním chudším regionům a dále pak podpory pro vysoce inovativní podniky na severu země. V následujících letech by bylo dobré, kdyby zaostávající jih byl schopen dohonit sever a vypořádat se s nedostatkem kvalifikované pracovní síly.

## 4 Ekonomické dopady rozvoje MSP

Olearia Geraci S.r.l. je rodinnou firmou zabývající se již po tři generace pěstováním oliv a výrobou olivového oleje. Je typickým příkladem italského rodinného podnikání.

### 4.1 Základní informace o společnosti „Olearia Geraci S.r.l.“

Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Základní kapitál:	116 000 euro
Počet zaměstnanců:	4 stálí a 35 sezónních zaměstnanců
Předmět podnikání:	pěstování a zpracování oliv a citrusů
Rozloha:	40 hektarů

Společnost Geraci se specializuje na pěstování oliv, jež dále zpracovává, a citrusů. Jedná se o rodinný podnik s dlouholetou tradicí. S rodinnou tradicí začal Francesco Geraci. V roce 1935 byl zakoupen první olivový háj o celkové výměře dvou akrů. Další zlom ve výrobě nastal roku 1985, kdy Giuseppe Geraci zakoupil starý lis, jenž se nacházel přímo uprostřed města Corigliano Calabro. Z počátku se olivy lisovaly tradičně, ale postupně se přešlo k modernímu mechanizovanému lisování za studena a tím se docílilo ke zvýšení kvality produkce. Rodinná zemědělská činnost nabyla své právnické podoby společnosti s ručením omezeným v roce 2000. V současnosti se o provoz starají čtyři sourozenci Giuseppe, Antonio, Giampiero a Maria Grazia Geraci.

Výrobní sortiment společnosti se dělí na produkci olivového oleje a s ním souvisejících druhotných produktů jako je například kompost. Dalším produktem farmy jsou citrusy, jež se dále nezpracovávají, ale pouze se třídí dle velikosti a kvality pro následný prodej.

Podnik se především zaměřuje na tuzemský trh, avšak v posledních letech expanduje i do zahraničí. Největšími odběrateli v Evropě jsou Německo a Francie. Mimo Evropu si

produkce našla své zákazníky v Brazílii, Kanadě a Japonsku. Na regionální úrovni nachází své odbytiště převážně „odpad“ z produkce jako jsou vylišované olivy, pecky a kompost.

První certifikací, jíž společnost Geraci dosáhla, je certifikace na základě normy UNI 10939:2001 pro výrobu extra panenského olivového oleje. Vyráběná produkce se shoduje s normou životního prostředí UNI EN ISO 14001:2004 a normou ISO 22005:2008, jež zaručují podmínky nejlepší extrakce, a to na základě senzorů umístěných ve výrobních strojích. Teplota při výrobě je stále sledována a nesmí nikdy přesáhnout teplotu 23–25 stupňů celsia. Vzniklé bio produkty jsou vyznačeny na obalech ochrannými známkami dle stupně ekologičnosti, tj. certifikace NOP (National Organic Program) a certifikace D. O. P. „Bruzio“ (Denominazione d’Origine Protetett).<sup>31</sup> Certifikační značky používané Olejárnou Geraci znázorňuje Příloha D.

Podnikatelská oddanost rodiny Geraci přináší prestiž celé oblasti. V současnosti je držitelem rodinné tradice Anthony Geraci, jenž vede podnik již řadu let. Dříve chtěl provincii Cosenza na jihu Itálie opustit a stát se auditorem v Miláně, avšak své původní záměry změnil a požádal o podporu ze státního fondu Autoimprenditorialità, kterou obdržel roku 2003. Tato finanční injekce dala nový impuls k výrobě nové řady extra panenských olivových olejů „Oro dolce“ Geraci. Byla také impulsem pro následný další rozvoj podnikatelské činnosti. V současné době se rodina také zabývá výrobou elektrické energie, kterou získává z fotovoltaických článků a z větru.

Každoroční sklizně, jež se provádějí vždy první týden v říjnu a druhý týden v listopadu, přinášejí výtěžek až 500 tun oleje, 1 500 tun kompostu a 200 tun pecek z vylišovaných oliv. Produkce z mladých stromů se sbírá tradičně ručně a velké olivy se česou pomocí rozvibrování celého stromu. Výtěžek z produkce elektrické energie ročně činí 20 000 kWh a sluneční energie čítá 112 000 kWh.<sup>32</sup>

Celkový obrat firmy v roce 2009 činil 1,4 milionu euro a odhad za rok 2010 je jeho růst o 0,1 milionu na 1,5 milionu euro. Další rozvoj společnosti je financován z vlastního kapitálu a dále pak z veřejných zdrojů, v jejichž čerpání společnost již uspěla. Získané

---

<sup>31</sup> CANONAZO, V., s. 24–25.

<sup>32</sup> LineaVerde. Provincie Cosenza, <<http://www.rai.tv/dl/RaiTV/programmi/media/ContentItem-eccb9189-7ba7-49dd-b4e2-11a84ca06c31.html#p=1>>.

prostředky daly nový podnět rodinnému podnikání a i v období krize dokázala v roce 2009 Olearia Geraci S.r.l. dosáhnout zisku, protože své produkty vždy označovala místem původu, tj. 100% produkcí, jež pochází z italské Kalábrie.

Úspěchem firmy byla účast v několika soutěžích. Dostala se mezi tři finalisty o cenu „Ercole Olivario“ pro nejlepší extra panenský olej. Výraznějšího úspěchu dosáhla, když získala druhé místo ceny „Oscar Green“, jež se uděluje za nejnovativnější nápady mladých podnikatelů v oblasti zemědělství a týká se hlavně podpory životního prostředí. Cenu společnost získala 17. července 2010 v kategorii podpory klimatu.<sup>33</sup>

## **4.2 Podnikatelské prostředí Olearia Geraci S.r.l.**

Na konci roku 2003 bylo v provincii Cosenza cca 53 700 podniků, tj. více jak 1/3 z celkového podnikání v regionu. Kalábrie je nejdynamičtěji rozvíjejícím se regionem v Itálii v této oblasti. Jeho podnikatelé jsou převážně drobné podniky zaměstnávající méně než 10 zaměstnanců a tvoří 90 % celkových podnikatelských jednotek.

Zaměstnanost v oblasti je nízká. Nezaměstnanost dle ročního období dosahuje až 20 %, což je více jak 10 % nad celorepublikovým průměrem. Ještě závažnější je fakt, že nezaměstnanost mladých lidí dosahuje 60 % a je přesně dvojnásobkem celostátního průměru. Protože se Kalábrie potýká s odlivem převážně mladých a vzdělaných pracovníků, struktura podpor se zaměřuje převážně na ně.

Hlavní předmět podnikání nachází své uplatnění především v zemědělství, stavebnictví a cestovním ruchu. I přes omezenost v podnikatelské struktuře se region vyznačuje vysokou otevřeností svého trhu a také vývozem své produkce.<sup>34</sup>

---

<sup>33</sup> Con l'olio il business fila liscio, <<http://www.invitalia.it/on-line/ita/Home/Storiedisuccesso/Autoimprenditorialita/articolo5084.html>>.

<sup>34</sup> Cosenza, <<http://www.investincalabria.it/cosenza.htm>>.

### 4.2.1 SWOT analýza podniku

Tab. 11: Analýza SWOT Olearia Geraci S.r.l.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Přímý kontakt se zákazníky	Cena
Výrobní postup	Nevýhodná distribuční poloha
Záruka kvality použitých surovin	Závislost na jednom surovinovém zdroji
Kvalifikace	Distribuce skrz e-shop
Tradice	
Výrobní flexibilita	
Odbytiště v zahraničí	

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Agroturistika	Konkurenční výrobci
Marketing	Zahraniční produkce
Diversifikace produkce	Nepříznivé počasí
Rozšíření výrobní řady	Nezájem odběratelů o kvalitní produkci

Zpracování: vlastní

#### Silné stránky

- *Přímý kontakt se zákazníky* – podnik prodává přímo ve své podnikové prodejně, přímou distribucí do obchodů nebo skrz e-shop.
- *Výrobní postup* – díky novému zařízení výroba dosahuje nejvyšší kvality produkce.
- *Záruka kvality použitých surovin* – výrobce je současně pěstitelem a sám si garantuje kvalitu použitých surovin.
- *Kvalifikace* – získaná tradicí a účastí na regionálních vzdělávacích kurzech, jež poskytuje kraj.
- *Tradice* – produkci olivového oleje se věnuje již třetí generace rodiny.
- *Výrobní flexibilita* – výrobce snadno přizpůsobí svou produkci poptávce, protože je se svými zákazníky ve stálém kontaktu.
- *Odbytiště v zahraničí* – podnik si úspěšně našel své odbytiště i v zahraničí.

#### Slabé stránky

- *Cena* – vysoká, ale odpovídající kvalitě produkce a je zárukou kvality.
- *Nevýhodná distribuční poloha* – rozsáhlejší distribuce do dalších regionů je nákladná.
- *Závislost na jednom surovinovém zdroji* – neexistence odběratelského vztahu s jinými pěstiteli oliv, podnik je plně závislý na své produkci.

- *Distribuce skrz e-shop* – struktura e-shopu nemotivuje zákazníka k okamžitému nákupu.

### **Příležitosti**

- *Agroturistika* – přemostit část podnikatelských aktivit také na pohostinství, jež se stává vyhledávanou formou relaxace.
- *Marketing* – posílit mimoregionální marketingové aktivity a tím zviditelnit značku, v propagaci zviditelnit získané ocenění a ochranné známky.
- *Diversifikace produkce* – zaměřit se na pěstění další odrůdy oliv či citrusů.
- *Rozšíření výrobní řady* – rozšířit produkci i o cenově dostupnější olivový olej.

### **Hrozby**

- *Konkurenční výrobci* – výrobci produkující srovnatelnou produkci v daném regionu.
- *Zahraniční produkce* – levnější a méně kvalitní produkce ze zahraničí, jež je distribuována především prostřednictvím supermarketů.
- *Nepříznivé počasí* – neúroda zapříčiněná špatným počasím v průběhu léta.
- *Nezájem odběratelů o kvalitní produkci* – koncový zákazník začne upřednostňovat jiné výrobce s nízkou kvalitou a nižší cenovou hladinou.

## **4.3 Program podpory využitý Olearia Geraci S.r.l.**

Rodinný podnik Geraci využil formu podpory na základě dekretu č. 185/2000, Autoimprenditorialità („Samopodnikání“), z programu Průmysl 2015 – Konkurenceschopnost podniků. Program podporuje vytváření nových podniků a rozšiřování stávajících za podmínky, že se jedná o mladého podnikatele ve věku mezi 18–35 lety a žijícího na dotovaném území. Současně také předmět podnikání musí být vykonáván z převážné části na daném území. Společnost musí být ekonomicky a finančně zdravá a musí splňovat podmínku zahájení své činnosti minimálně tři roky před podáním žádosti o podporu.

Podnikatelský projekt se vztahuje na podporovanou činnost zemědělské, průmyslové, řemeslné produkce a provádění služeb. Celkové očekávané investice tohoto programu jsou 2 582 000 euro/rok. Podnikatelé mohou využít prostředky z investičního fondu (dotace a zvýhodněné půjčky, přímé dotace na provozní náklady a dotace na školení). Agentura Invitalia se stává hlavním dohlížitelem nad celým procesem získání dotace od podání žádosti až do vyčerpání prostředků a následnou kontrolu správného užití peněžních prostředků.<sup>35</sup>

Právní forma podnikání rodiny Geraci se změnila v roce 2000. Podnikání se stalo společností s ručením omezeným a dále pak v rámci programu Autoimprenditorialità v roce 2003 čerpalo podporu pro rozšíření své činnosti. Na základě těchto prostředků se instalovalo nové zařízení, jež umožňuje nakládku a vykládku zboží a slouží k lepšímu skladování oleje. Zařízení monitoruje, registruje a dohlíží na teplotu, a proto je nezbytné pro celý výrobní proces a zodpovídá za celý proces extrakce oleje. Využití tohoto nového zařízení umožnilo zavedení nové produktové řady „Oro dolce“.

Program Autoimprenditorialità rozhodně ale není vhodný pro začínající podnikatele, jenž nemají dostatečné zkušenosti v oboru podnikání. Podpora si zakládá především na dřívějších zkušenostech žadatele. Zájemce musí splňovat požadavky na nezadluženost společnosti a věkový limit.

## 4.4 Dopady rozvoje podnikání

Úspěch malých a středních podniků závisí na jejich schopnosti se adaptovat na změny, jež neustále probíhají na trhu a v podnikatelském prostředí. Se stále větší globalizací trhu je třeba, aby se i malé podniky byly schopny adaptovat. Každý podnik v Evropské unii se musí umět vyrovnat s rozšířeným tržním prostředím, které unie otevírá, avšak s příležitostí přichází i hrozba v podobě nové konkurence. V rámci Evropské unie jsou podniky pod

---

<sup>35</sup> Autoimprenditorialità (D.Lgs. 185/2000 Tit. I),  
<<http://www.invitalia.it/on-line/ita/Home/Competitivitadelleimprese/AutoimprenditorialitaD.Lgs.1852000Tit.I.html>>.

výraznějším působením společné evropské legislativy a existuje silný tlak na zvyšování transparentnosti a upevňování dobrého jména společnosti před veřejností.

Ze zkušeností podniků však vyplývá, že až 80 % projektů zaměřených na zlepšení fungování podnikatelských procesů je neúspěšných. Příčina se může nacházet v tom, že často neexistuje strategie podniku a podnik si neuvědomuje své podnikatelské prostředí. Základní podmínkou konkurenceschopnosti podniku je jeho finanční zdraví a úvěrová schopnost. Pro získání finančních zdrojů musí mít dobré jméno, musí být důvěryhodný u finančních institucí a veřejného sektoru. Současně nevyrovnané finanční vztahy jsou brzdou malých a střední podniků na trzích v České republice i Itálii. Další mezník především pro české podniky spočívá v dovednosti umístění výrobku na trh a v umění prodat, protože vysoce kvalitní výrobek či službu již umí vyrobit.

Ekonomický rozvoj je plně spjat s potřebou kvalitního lidského kapitálu. Celkový rozkvět se vždy odvíjí od vzdělanosti a kvality manažerů a zaměstnanců. Nedílnou součástí tvoří také podnikatelské nadšení a ochota přijmout systémové riziko. V souvislosti s lidským kapitálem se podstatnou otázkou ve spojitosti s malým a středním podnikáním stává změna podmínek zaměstnávání na trhu práce a ochrana zaměstnanců. Ideálním stavem by bylo zařazení nových pružných forem zaměstnávání, jež by zvýšily rotaci zaměstnanců a podnítily jejich zájem o vlastní profesní rozvoj či je motivovaly k udržení si pracovního místa.

V případě, že chtějí malé a střední podniky v rozšiřujícím se tržním prostředí obstát, musí se naučit stále zlepšovat své činnosti. Podnikatelé se musí nejprve zlepšit především ve schopnosti lépe se adaptovat na probíhající změny, stále pracovat na zvýšení své konkurenceschopnosti, zvyšovat kvality svého lidského kapitálu a naučit se využívat všech dostupných finančních zdrojů z EU nebo státního rozpočtu. Oba státy úspěšně napomáhají a vedou své malé a střední podnikatele k dosažení těchto cílů.

Příklad úspěchu je vidět na zdárném čerpání finanční podpory podnikem rodiny Geraci. Díky programu Autoimpreitorialità („Samopodnikání“) došlo k rozšíření firmy, vzrostl počet sezónních zaměstnanců a počet rodinných příslušníků zapojených do podnikání a tím



se snížila nezaměstnanost v daném regionu. Investiční záměr byl realizován v podobě pořízení celého zařízení, které monitoruje proces výroby. Podnik je posléze schopný vyrábět olivový olej vysoké jakosti. Produkce je natolik kvalitní, že byla schopna získat řadu ocenění a díky nim došlo k zviditelnění regionu. Propagace tohoto druhu napomáhá k zviditelnění oblasti mezi investory. K dalšímu zvýšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky je zapotřebí dalšího přílivu finančního kapitálu. Potřebná pracovní síla a prostory se již v oblasti nachází a jsou dostupné. Ve všeobecné rovině jsou jižní provincie chudší než severní.

Konkurenční prostředí, ve kterém rodinný podnik Geraci působí, je náročné. Na jihu Itálie je hlavním jádrem obživy zemědělství, nejčastěji produkce oliv a citrusů. Podnik se zaměřuje na kvalitní produkci a dobré jméno podniku. Tímto je schopen si zabezpečit odbyt i na nadcházející roky a rozšířit podvědomí o své produkci také v zahraničí či v dalším odbytišti.

Podpora podnikání má v tomto případě význam ve smyslu diversifikace jednotlivých zemědělských subjektů. Je nutné sledovat cíl dalšího rozvoje jak podniků, tak celé oblasti, aby docházelo ke stálému zapojení především mladé pracovní síly do jednotlivých projektů a tím region bojoval s nezaměstnaností. Účelná podpora olejárny je zdárným příkladem, jak zabránit odlivu mladé vzdělané pracovní síly a pomoci realizaci atraktivního projektu. Úspěch jednoho podněcuje neméně i další, kteří se s motivací vrhnou do modernizace svého podnikání a zvýší investice do dalšího rozvoje.

## Závěr

Malé a střední podnikání zaujímá významné místo v ekonomice, je hnací silou podnikatelské sféry, ekonomického růstu, inovace a konkurenceschopnosti. V obecné rovině je nástrojem sociální stability a hospodářského rozvoje. Poskytuje pracovní příležitosti a vytváří střední příjmovou vrstvu.

Podpora malého a středního podnikání v Itálii a v České republice je rozdílná. Různé jsou národní programy, ale i programy podpory ze strany Evropské unie. Odvíjí se od hospodářské vyspělosti daných oblastí. Zatímco v České republice je podpora převážně směřována na pomoc začínajícím podnikatelům, v Itálii se soustředí na oblast konkurenceschopnosti a dalšího rozvoje podnikání. Naopak v obou ekonomikách se vyskytuje forma podpory celého spektra malého a středního podnikání v podobě státního zajištění úvěrů podniků, jež se dostaly v důsledku ekonomické krize do finančních problémů. Tato forma podpory je vyhledávaným nástrojem mezi podnikateli.

Brzdou efektivity podpory v obou ekonomikách se stává administrativní náročnost získání podpory. Zapotřebí je podrobné nastudování příslušných předpisů a příruček, jež vydávají jednotlivé příslušné orgány. Paradoxem zůstává, že hodnotitelé žádostí posuzují přínos projektu ve stejné váze ke kvalitě jeho zpracování. Žádost musí svého hodnotitele v první řadě zaujmout po estetické stránce a dále následuje obsah. Neexistuje jednotný vzorový formulář pro podání žádosti k čerpání podpory, jenž by byl stejnou „kostrou“ pro všechny. Jednotlivé podniky jsou tak nuceny si na vypracování najímat kvalifikované odborníky a poskytnout jim odměnu za zpracování, což přináší dodatečné náklady spojené se získáním podpory. Efektivita takto čerpaných zdrojů z veřejných rozpočtů se snižuje a dochází k druhotným únikům.

Celkový dopad rozvoje malého a středního podnikání na hospodářství dané země je značný. Malé a střední podnikání je v obou zemích pilířem domácí ekonomiky. Je především zdrojem zaměstnanosti. Malé a střední podnikání má větší vliv na hospodářství Itálie, protože je mnohem více zakotveno v ekonomickém, sociálním i politickém prostředí. Je schopno vytvářet asociace a klastry a tím se i samo podněcovat k dalšímu

růstu. K důležitosti malého a středního podnikání v Itálii přispívá i fakt, že se skoro pětina podílí na vývozu země.

V České republice je situace složitější. Rozvoji malého a středního podnikání napomáhá několik vládních i nevládních institucí. Čeští podnikatelé mají obavy z dalšího rozšíření své činnosti, protože nemají příslušné zkušenosti především s personálním zabezpečením většího podniku. Manažerské dovednosti nabyli hlavně díky svým zkušenostem z praxe a mnozí podnikatelé ani nepovažují za účelné si další odborné znalosti doplnit.

Regionální prostředí, v němž jednotlivé malé a střední podniky působí, jsou velice rozdílná, proto je ze strany Evropské unie plně apelováno na jednotlivé státní orgány, aby dodržovaly zásadu subsidiarity. Na základě výzkumů provedených v rámci požadavku na vypracování Small Business Act bylo konstatováno, že cca 21 % malých a středních podniků považuje přístup k financování za obtížný. Ve srovnání s velkými podniky proto dosahují menších úspěchů v oblasti inovací. Stav je zhoršen faktem, že sektor malého a středního podnikání trpí odlivem pracovníků s dostatečnými řídicími schopnostmi, jež si není schopen zajistit díky nedostatku financí. Small Business Act se snaží o nápravu tohoto stavu a na základě stávajících úspěchů Evropské unie se může usuzovat, že ke zlepšení podmínek pro malé a střední podnikatele bude docházet i nadále.

Pro zlepšení zaměstnanosti v regionu je nutné především vytvářet nová pracovní místa ve středních podnicích a motivovat jak zaměstnavatele, tak zaměstnance dále rozvíjet svou kvalifikaci. Sociální systém by měl podporovat zaměstnanost a ne demotivovat ekonomicky aktivní obyvatele.

Malí a střední podnikatelé mají často problém získat kapitál nebo úvěr, což se odvíjí od jejich velikosti a omezených možností zajištění svých závazků. Od vstupu České republiky do Evropské unie se možnosti financování rozšířily i na oblast čerpání zdrojů ze strukturálních fondů, ze kterých je nejvýznamnějším nástrojem pro malé a střední podniky Operační program Podnikání a inovace, jenž je hlavním programovým dokumentem realizace hospodářské a sociální soudržnosti a nástrojem Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007–2013. Důležitou roli zde hraje i fakt, že podporované

podnikatelské subjekty jsou vlastněny rezidenty, a tudíž ekonomické a sociální přínosy rozvoje podnikání zůstávají v daném regionu.

Za důležitý prvek rozvoje malého a středního podnikání je považováno zdravé konkurenční prostředí, jasné zákony, rychlé a průhledné jednání státních orgánů a dostupnost získávání finančních prostředků od komerčních bank, jež často nedůvěřují malým a středním podnikům. Neexistence dostatku rizikového kapitálu brání rozvoji především v České republice, kde byla tradice obchodu přerušena po roce 1948 až do roku 1989.

V současné době je zapotřebí v České republice pracovat především na rozšíření podnikatelské základny, motivovat obyvatele k zahájení podnikatelských aktivit, k realizaci nových nápadů a vybudování nového podnikání. Vláda v minulosti investovala obrovské částky do investičních pobídek pro zahraniční firmy v České republice, ale stejnou finanční sumou by dozajista měla přispět i k rozkvětu domácího podnikání. Úspěšné malé a střední podnikání dává základnu růstu velkých podnikatelských subjektů.

V obou státech je tlak na podporu silně inovativních podniků. Tento směr je více efektivní v Itálii, kde se nachází společnosti s mnohaletou tradicí a zavedeným systémem výzkumu a vývoje přímo v podniku. Zaveden je také inovační systém, jenž nekončí ani nezaniká s vyčerpáním dotace. Zkušenosti jsou viditelné i na poli uvádění výrobku na trh a na podpoře jeho prodeje. Bez jakékoliv další podpory vznikají klastry výrobců, kteří se soustředí na stejný segment trhu. Tyto skupiny pak spolu spolupracují jak na poli výrobním, tak na poli distribučním a z této spolupráce plynou výhody všem zainteresovaným subjektům.

V České republice je politika vytváření klastrů především prováděna ve spolupráci s neziskovými organizacemi či agenturou CzechInvest. Nejedná se tedy o přirozený vývoj a iniciativu samotných malých a středních podniků. V rámci regionů se tak zakládají klastry, které jsou schopny žádat jako jednotná organizace o dotace a podpory.

Podpora v České republice je méně efektivní z mnoha důvodů. Hlavním cílem politiky podpory malého a středního podnikání by mělo být především budování jeho silné základny a jeho zakotvení v hospodářství. Drobných a malých podnikatelů je v Česku dostatek. Chybí vybudovat potřebnou základnu středních podniků, jež mají rozvojový potenciál. Důraz by měl být kladen na motivaci malých podnikatelů, kteří mají zábrany své podnikání dále rozšiřovat. Jejich obavy jsou především z nestálé ekonomické a politické situace. Podpora se často týká pouze rozšíření podnikání a jeho další udržení je na podnikateli samotném.

Malé a střední podnikání se v současné době potýká s nedostatkem odbytu. Velké firmy mají často na toto období vytvořeny značné rezervy, diversifikují svou činnost nebo jsou ochotny na čas uzavřít některé své pobočky. Malý a střední podnikatel si naopak vytváří jen krátkodobé rezervy a je plně závislý na velikosti poptávky. Na investování a provoz čerpá pouze ze svých vlastních zdrojů, proto mají malí a střední podnikatelé často strach své podniky dále rozšiřovat, protože toto rozhodnutí přináší další dodatečné náklady a nejistý budoucí vývoj.

Situaci nenapomáhá ani současná ekonomicko-politická situace. Státní orgány se snaží získat finanční prostředky především ze soukromého sektoru. Velkou zátěží státního rozpočtu je štědrá sociální politika a dále pak minulé závazky z investičních pobídek, které mnohdy zahrnovaly i daňové úlevy na několik let dopředu. Malých a středních podniků se tato úleva nikdy nedotýkala, ač by ji potřebovaly nejvíce. Sám historický vývoj ukazuje, že se svými vlastními finančními prostředky hospodaří ekonomické subjekty nejefektivněji, a proto podpora malého a středního či rodinného podnikání je důležitá v na území každého regionu a přispívá k jeho stabilnímu růstu.

## Citace

- [1] Online-slovník [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.online-slovník.cz/slovník-cizích-slov/konkurence>>.
- [2] Volební server ČSÚ [cit. 2010-10-31]. Dostupný z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.
- [3] Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007 – 2013 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, duben 2006 [cit. 2010-11-20]. Výchozí stav malého a středního podnikání v České republice. Dostupný z WWW:  
<<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>>.
- [4] SYNEK, M. ed al.: *Manažerská informatika*. 4. vyd. Praha. GRADA Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
- [5] Nová definice malých a středních podniků [online]. Praha. Úřad pro úřední tisky, 26 duben 2006 [cit. 2010-12-28]. Dostupný z WWW:  
<[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme\\_definition/sme\\_user\\_guide\\_cs.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf)>.
- [6] Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 12. července 2010 [cit. 2010-12-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument76524.html>>.
- [7] Documento di Programmazione Economico-Finanziaria 2010-2013 [online]. Řím. Consiglio dei Ministri, 15. červenec 2009 [cit. 2011-01-08]. Economia italiana. Dostupný z WWW: <[www.tesoro.it/documenti/open.asp?idd=21784](http://www.tesoro.it/documenti/open.asp?idd=21784)>.
- [8] Piccole imprese: motore dell'occupazione nell'UE [online]. Evropská komise, 11. června 2010 [cit. 2011-01-08]. Dostupný z WWW:  
<[http://ec.europa.eu/italia/attualita/primo\\_piano/industria/pmi\\_motore\\_it.htm](http://ec.europa.eu/italia/attualita/primo_piano/industria/pmi_motore_it.htm)>.
- [9] Pravidla pro podnikání v Itálii [online]. Business Info, 14. ledna 2009 [cit. 2011-01-10]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/italie/pravidla-pro-podnikani-v-italii/1000683/42827/>>.
- [10] Overview of Family-business-relevant issues: research, network, policy measures and existing studies [online]. European Commission, Enterprise and Industry Directorate-general, listopad 2009 [cit. 2011-03-12]. Dostupný z WWW:  
<[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/family-business/family\\_business\\_expert\\_group\\_report\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/family-business/family_business_expert_group_report_en.pdf)>.

- [11] Dossier La semplificazione amministrativa per le imprese [online]. Řím. Dipartimento della funzione pubblica, ufficio per la semplificazione, 22. prosince 2010 [cit. 2010-12-28]. Piano per la semplificazione amministrativa 2010-2012. Dostupný z WWW: <<http://www.cna.it/DIPARTIMENTI-E-UFFICI/Semplificazione/Misurazione-oneri-amministrativi/Dossier-sulla-Semplificazione-Amministrativa-a-cura-del-Ministero-per-la-Pubblica-Amministrazione-e-l-Innovazione>>.
- [12] Analýza konkurenceschopnosti České republiky [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu 2011. [cit. 2011-03-09]. Dostupný z WWW: <[http://www.businessinfo.cz/files/dokumenty/mpo\\_analyzakonkurenceschopnosti\\_cr.pdf](http://www.businessinfo.cz/files/dokumenty/mpo_analyzakonkurenceschopnosti_cr.pdf)>.
- [13] Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondů soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, 24. března 2011. [cit. 2011-04-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/e4b7fc9d-32cd-4e2c-91a5-a63876bec205/MMZ-unor-2011>>.
- [14] Rozhodnutí VP/S033/04-160, 2004 [online]. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 9. března 2004. [cit. 2011-03-05]. Dostupný z WWW: <[http://www.compet.cz/fileadmin/user\\_upload/sbirky\\_rozhodnuti/dokumenty/pis16749.pdf](http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/sbirky_rozhodnuti/dokumenty/pis16749.pdf)>.
- [15] Operační program podnikání a inovace [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu, červenec 2010. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/operacni-program-podnikani-a-inovace-aktualni-znuni-2164-cz-34-cz.pdf>>.
- [16] Program podpory Evropské unie malým a středním podnikům. Přehled hlavních možností financování dostupné proevropské SME [online]. Evropská komise, listopad 2009 [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <[http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/\\_getdocument.cfm?doc\\_id=4624](http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=4624)>.
- [17] Práce pro regiony. Regionální politika EU 2007 – 2013 [online]. Praha. Ministerstvo průmyslu a obchodu, leden 2008. [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: <[http://ec.europa.eu/regional\\_policy](http://ec.europa.eu/regional_policy)>.
- [18] Small Business Act [online]. Brusel. Evropská komise, 26. května 2008. [cit. 2011-03-31]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0394:FIN:en:PDF>>.
- [19] Příběhy o úspěších. Small Business Act – zvýšení rychlosti [online]. Evropská komise. Evropský portál pro malé podniky, březen 2011 [cit. 2011-03-31]. Dostupný z WWW: <[http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index_cs.htm)>.

- [20] Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009 [online]. Květen 2010 [cit. 2010-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument76280.html>>.
- [21] Statut HK [online]. Hospodářská komora ČR. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>>.
- [22] CzechAccelerator – česká verze [online]. CzechInvest. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/1czechaccelerator-ceska-verze>>.
- [23] Podpora účasti malých a středních podniků na tuzemských veletrzích a výstavách v roce 2011 [online]. BusinessInfo.cz, 6. prosince 2010. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podnikani/podniky-podpora-incomingova-mise-vystavy/1000503/56000/>>.
- [24] Výzkum a vývoj [online]. BusinessInfo.cz. [cit. 2011-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/vyzkum-a-vyvoj/1001666/>>.
- [25] Dipartimento per l'impresa e l'internalizzazione [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-20]. Dostupný z WWW: <[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&viewType=0&idarea1=563&idarea2=886&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,14&andorcat=AND&idmenu=1366&partebassaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012024&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&viewType=0&idarea1=563&idarea2=886&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,14&andorcat=AND&idmenu=1366&partebassaType=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012024&directionidUser=0)>.
- [26] Fondo di aranzia per le piccole e medie imprese e consorzi [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-20]. Dostupný z WWW: <[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2012414](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&id=2012414)>.
- [27] Fondo Innovazione Tecnologica [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-20]. Dostupný z WWW: <[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&idmenu=890&idarea1=537&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003170&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&idmenu=890&idarea1=537&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003170&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0)>.
- [28] Regime di aiuto per gli investimenti produttivi innovativi [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW: <[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&idmenu=908&idarea1=626&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003264&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&idmenu=908&idarea1=626&andor=AND&idarea2=548&sectionid=3,20&andorcat=AND&viewType=0&idarea3=0&id=2003264&showMenu=1&showCat=1&directionidUser=0)>.



- [29] Industria 2015 [online]. Ministro dello sviluppo economico. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW:  
<[http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com\\_content&view=article&viewType=0&idmenu=1300&idarea1=846&idarea2=551&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,10&andorcat=AND&partebassaType=0&idareaCalendario1=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012714&idarea4=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0](http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php?option=com_content&view=article&viewType=0&idmenu=1300&idarea1=846&idarea2=551&idarea3=0&andor=AND&sectionid=2,10&andorcat=AND&partebassaType=0&idareaCalendario1=0&MvediT=1&showMenu=1&showCat=1&id=2012714&idarea4=0&showArchiveNewsBotton=0&directionidUser=0)>.
- [30] Small Business Act – zvýšení rychlosti [online]. Evropská komise, Evropský portál pro malé podniky, březen 2011. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW:  
<[http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index\\_cs.htm](http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2011/march/index_cs.htm)>.
- [31] CANONAZO, V.: *Olivo e Olio*. Měsíčník. Březen 2011.
- [32] LineaVerde. Provincie Cosenza [online]. RAI TV. 21. prosince 2010 [cit. 2011-03-23]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.rai.tv/dl/RaiTV/programmi/media/ContentItem-eccb9189-7ba7-49dd-b4e2-11a84ca06c31.html#p=1>>.
- [33] Con l'olio il business fila lascio [online]. Invitalia, 29. března 2010 [cit. 2011-03-23]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.invitalia.it/on-line/ita/Home/Storiedisuccesso/Autoimprenditorialita/articolo5084.html>>.
- [34] Cosenza [online]. Investire in Calabria [cit. 2011-03-25]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.investincalabria.it/cosenza.htm>>.
- [35] Autoimprenditorialità (D.Lgs. 185/2000 Tit. I) [online]. Invitalia, 29. března 2010 [cit. 2011-03-25]. Dostupný z WWW:  
<<http://www.invitalia.it/on-line/ita/Home/Competitivitadelleimprese/AutoimprenditorialitaD.Lgs.1852000Tit.I.html>>.

# Seznam příloh

Příloha A: Přehled právních forem podnikání v Itálii

Příloha B: Rozdělení zemí podle výše objemového indexu HDP na obyvatele za rok 2009

Příloha C: Poměr malého a středního podnikání v národním hospodářství ČR a Evropské unie

Příloha D: Certifikační označení používané Olearia Geraci S.r.l.

# Přílohy

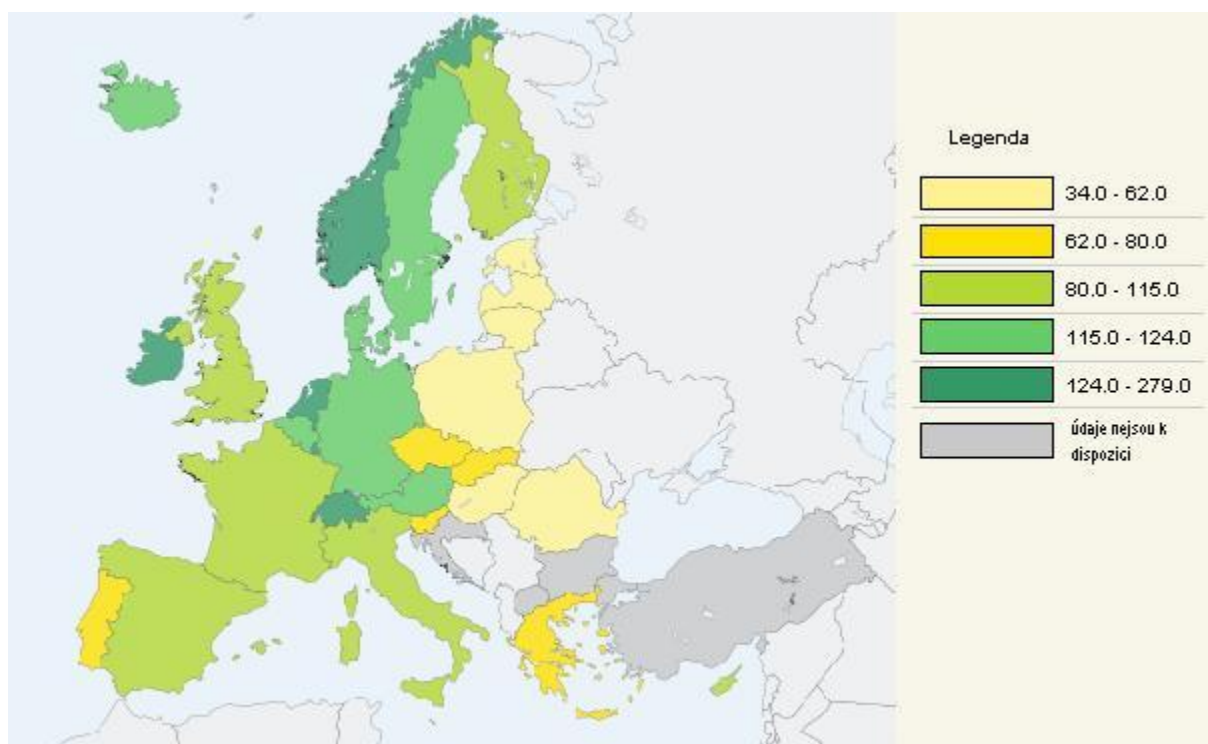
## Příloha A: Přehled právních forem podnikání v Itálii

Místní název	Nejbližší český ekvivalent	Popis
Società per azioni – S.p.A.	Akciová společnost	Základní kapitál musí dosáhnout výše min. 120 000 EUR, z toho 25 % musí být splaceno v době založení společnosti. Min. počet akcionářů je 1. V případě jediného akcionáře je nutné kapitál splatit v plné výši.
Società a responsabilità limitata – S.r.l	Společnost s ručením omezením	Základní kapitál musí dosáhnout výše min. 10 000 EUR, z toho 25 % musí být splaceno v době založení společnosti. Dozorčí rada se nevyžaduje, pokud kapitál společnosti nepřevýší 120 000 EUR nebo nejsou ve dvou po sobě následujících letech splněny alespoň dvě z následujících tří podmínek: - aktiva společnosti v účetní uzávěrcce přesáhnou 3 125 000 EUR - příjmy z prodeje převýší 6 250 000 EUR - průměrný počet zaměstnanců je během posledního fiskálního roku vyšší než 50.
Società in nomecollettivo S.n.C	Veřejná obchodní společnost	Obdoba české v. o. s.
Società in accomandita semplice – S.a.S	Komanditní společnost	Obdoba české k. s., Komanditisté – accomandanti, Komplementáři – accomandatari
Società in accomandita per azioni	Komanditní společnost	„Komanditní společnost na akcie“
Ditta individuale	Podnik jednotlivce/OSVČ	
Società semplice		Používá se nejčastěji pro farmaření a zemědělskou činnost. Příliš často se nepoužívá. Společníci plně ručí za závazky společnosti.

*Zpracování: vlastní*

*Pramen: Pravidla pro podnikání v Itálii [online]. Deloitte, The Roman Forum Online, EUROPEAN COMMISSION - RESEARCH DIRECTORATE-GENERAL. 14. ledna 2009 [cit. 2011-01-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/italie/pravidla-pro-podnikani-v-italii/1000683/42827/>>.*

**Příloha B: Rozdělení zemí podle výše objemového indexu HDP na obyvatele za rok 2009**



*Pramen: Evropský srovnávací program [online]. Český statistický úřad. 21. prosince 2010 [cit. 2011-01-12]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropsky\\_srovnacni\\_program](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/evropsky_srovnacni_program)>.*

## Příloha C: Poměr malého a středního podnikání v národním hospodářství ČR a Evropské unie

### 1. Malé a střední podniky v České republice – základní údaje

Malé a střední podniky v České republice: základní údaje, nefinanční sektor hospodářství, 2008 odhady

	Podniky			Zaměstnanost			Přidaná hodnota		
	Česká republika		EU-27	Česká republika		EU-27	Česká republika		EU-27
	Počet	Podíl	Podíl	Počet	Podíl	Podíl	Miliard €	Podíl	Podíl
Mikro	856 261	95,1%	91,8%	1 077 519	29,1%	29,7%	17	18,8%	21,0%
Malé	35 285	3,9%	6,9%	693 604	18,7%	20,7%	14	15,9%	18,9%
Střední	7 212	0,8%	1,1%	733 587	19,8%	17,0%	18	20,0%	18,0%
<b>Malé a střední podniky</b>	<b>898 758</b>	<b>99,8%</b>	<b>99,8%</b>	<b>2 504 710</b>	<b>67,6%</b>	<b>67,4%</b>	<b>49</b>	<b>54,8%</b>	<b>57,9%</b>
Velké	1 513	0,2%	0,2%	1 199 348	32,4%	32,6%	40	45,2%	42,1%
<b>Celkem</b>	<b>900 271</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>3 704 058</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>	<b>89</b>	<b>100,0%</b>	<b>100,0%</b>

Údaje se vztahují k nefinančnímu sektoru hospodářství (NACE C-I, K).

Odhady byly vypracovány organizací EIM Business and Policy Research na základě údajů Eurostatu z oblasti strukturální statistiky podnikání z roku 2006.

*Pramen: Přehled údajů SBA Česká republika '09 [online]. Evropská komise, podnik a průmysl. 2009. [cit. 2011-01-20]. Dostupný z WWW: <[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final-vo/sba\\_fact\\_sheet\\_cz\\_czech\\_100526.pdf](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/final-vo/sba_fact_sheet_cz_czech_100526.pdf)>.*

**Příloha D: Cetifikační označení používané Olearia Geraci S.r.l.**



*Pramen: Certifikace [online]. Olearia Geraci. [cit. 2011-03-16]. Dostupný z WWW:  
<[http://www.oleariageraci.it/cms/index.php?option=com\\_content&task=view&id=26&Itemid=65](http://www.oleariageraci.it/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=65)>.*